

Minister Rozwoju Regionalnego

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013

Wytyczne

**w zakresie postępowania w sprawie oceny oddziaływania na
środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub
regionalnych programów operacyjnych**

(ZATWIERDZAM)

Elżbieta Bieńkowska

Minister Rozwoju Regionalnego

Warszawa, maja 2008 r.

SPIS TREŚCI

A. Podstawa prawna i zakres regulacji	3
B. Źródła prawa.....	3
C. Niezgodność prawa polskiego z przepisami dyrektywy OOŚ.....	6
D. Zalecenia związane z nieprawidłową transpozycją dyrektywy OOŚ.....	8
E. Postępowanie OOŚ w świetle obecnie obowiązującego prawa polskiego	13
F. Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na gatunki lub siedliska chronione w ramach sieci obszarów NATURA 2000.....	22
G. Postępowanie transgraniczne.....	26
H. Dokumentowanie postępowania OOŚ na potrzeby wniosku o dofinansowanie.....	27
Załącznik Ia - formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ.....	31
Załącznik Ib – zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000	34
Załącznik II - instrukcja wypełniania formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ	35
Załącznik III - lista sprawdzająca poprawność wypełnienia formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOŚ.....	44

A. Podstawa prawna i zakres regulacji

1. Wytyczne zostały wydane na podstawie delegacji zawartej w art. 35 ust. 3 pkt 11 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju¹.
2. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (dalej rozporządzenie 1083/2006):²
 - 1) działalność funduszy oraz operacje, które pomagają one sfinansować powinny być spójne z innymi politykami Wspólnoty oraz przestrzegać prawodawstwa Wspólnoty (preambuła – pkt 22);
 - 2) Komisja Europejska oraz państwa członkowskie zapewniają zachowanie spójności pomocy z funduszy z działaniami, politykami i priorytetami Wspólnoty oraz jej komplementarności z innymi wspólnotowymi instrumentami finansowymi (art. 9 ust. 2);
 - 3) cele funduszy osiągnąć są w ramach zrównoważonego rozwoju oraz propagowania na poziomie Wspólnoty celu, jakim jest ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego określonego w art. 6 Traktatu (art. 17).
3. Celem Wytycznych jest ograniczenie ryzyka błędów w postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko (dalej: postępowanie OOŚ) mogących skutkować zagrożeniem dla przygotowania lub realizacji projektów współfinansowanych w ramach właściwych Programów Operacyjnych. W szczególności, Wytyczne mają na celu:
 - 1) pomoc dla beneficjentów w zakresie kluczowych elementów postępowania OOŚ i przygotowania dokumentacji środowiskowej wymaganej wraz z wnioskiem o dofinansowanie projektu;
 - 2) zapewnienie jednolitości procedur dla właściwych instytucji w systemie wdrażania Programów Operacyjnych weryfikujących prawidłowość przeprowadzenia postępowania OOŚ dla projektu ubiegającego się o przyznanie dofinansowania;
 - 3) przedstawienie wykładni Ministra Rozwoju Regionalnego odnośnie stosowania przepisów w zakresie postępowania OOŚ celem zapewnienia wskazówek dla jednolitego stosowania prawa przez właściwe organy administracji.

B. Źródła prawa

4. Zgodnie z prawem wspólnotowym oraz krajowym, postępowanie OOŚ stanowi istotny element procesu inwestycyjnego. W szczególności, kwestie te regulują następujące akty prawa wspólnotowego i krajowego:
 - 1) dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko³ (dalej: dyrektywa SOOŚ);

¹ Dz. U. Nr 227, poz. 1658, z późn. zm.,

² Dz. Urz. UE L 210 z 31.7.2006,

³ Dz. Urz. UE L 197 z 21.7.2001

- 2) dyrektywa Rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne⁴ (dalej: dyrektywa OOS);
- 3) dyrektywa Rady nr 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. nr 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory⁵ (dalej: dyrektywa Siedliskowa);
- 4) dyrektywa Rady nr 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa⁶ (dalej: dyrektywa Ptasia);
- 5) ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁷ (dalej: UPoś);
- 6) ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody⁸ (dalej: UoP);
- 7) ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym⁹;
- 8) ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane¹⁰ (dalej: Prawo budowlane);
- 9) ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne¹¹;
- 10) ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych¹²;
- 11) ustawa z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym¹³;
- 12) ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych¹⁴;
- 13) ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁵ (dalej: Kpa);
- 14) rozporządzenie Rady Ministrów dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko¹⁶ (dalej: rozporządzenie OOS);
5. Wytyczne uwzględniają stan prawny po wejściu w życie ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw¹⁷.

Wymogi prawa wspólnotowego w zakresie postępowania OOS

6. W związku z finansowaniem przedsięwzięć ze środków pochodzących z budżetu Wspólnoty Europejskiej (WE) i uprawnieniami kontrolnymi Komisji Europejskiej (dalej: KE) w zakresie realizacji projektów należy zapewnić przeprowadzenie postępowania OOS uwzględniając zasadę pierwszeństwa prawa wspólnotowego¹⁸ oraz obowiązek

⁴ Dz. Urz. UE L 175 z 5.7.1985, z późn. zm.; nowelizacja dyrektywy OOS z 26 maja 2003 r. wprowadza postanowienia Konwencji z Aarhus o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska

⁵ Dz. Urz. UE L 206 z 22.7.1992, z późn. zm.

⁶ Dz. Urz. UE L 103 z 25.4.1979, z późn. zm.

⁷ Tekst jedn. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150

⁸ Dz. U. Nr 92, poz. 880

⁹ Dz. U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.

¹⁰ Tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118, z późn. zm.

¹¹ Tekst jedn. Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019, z późn. zm.

¹² Tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115, z późn. zm.

¹³ Tekst jedn. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2571, z późn. zm.

¹⁴ Dz. U. Nr 80, poz. 721, z późn. zm.

¹⁵ Tekst jedn. Dz. U. z 2000 r., Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.

¹⁶ Dz. U. Nr 257, poz. 2573, z późn. zm.

¹⁷ Dz. U. Nr 88, poz. 587

¹⁸ Por. orzeczenie TSWE C-106/77 Simmenthal SpA,

prospółnotowej wykładni przepisów prawa krajowego¹⁹. W szczególności należy zapewnić, że zostały uwzględnione wszystkie elementy OOS wymagane przez dyrektywę OOS, dyrektywę Siedliskową i dyrektywę Ptasią, zgodnie z wykładnią ustaloną przez właściwe orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich (dalej: TSWE), w szczególności:

- 1) czy została przeprowadzona procedura tzw. „screeningu” dla przedsięwzięć wymienionych w Aneksie II dyrektywy OOS przez właściwe organy administracji publicznej;
- 2) czy treść raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (dalej: raport OOS) odpowiada wymogom określonym w art. 5 ust. 3 dyrektywy OOS oraz w jej Aneksie IV, o ile raport OOS był wymagany;
- 3) czy planowane przedsięwzięcie zostało skonsultowane z właściwymi organami administracji publicznej – art. 6 ust. 1 dyrektywy OOS;
- 4) czy konsultacje ze społeczeństwem zostały przeprowadzone zgodnie z art. 6 ust. 2-6 dyrektywy OOS, o ile były one wymagane;
- 5) czy przeprowadzono postępowanie OOS w kontekście transgranicznym, o ile było ono wymagane – art. 7 dyrektywy OOS;
- 6) czy wskazanie przez organ wydający decyzję w sprawie przedsięwzięcia wskazał, w jaki sposób uwagi i informacje, o których mowa w pkt 2-5 zgromadzone w toku postępowania zostały uwzględnione przy wydawaniu tej decyzji, bądź poinformował o braku uwag lub wniosków – art. 8 i 9 dyrektywy OOS;
- 7) czy wskazano, czy przedsięwzięcie może oddziaływać znacząco na gatunki i siedliska chronione w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 i czy w związku z możliwością znaczącego oddziaływania zostało przeprowadzone stosowne postępowanie zgodnie z art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy Siedliskowej.

Zagrożenia wynikające z nieprawidłowego przeprowadzenia postępowania OOS

7. Prawidłowe przeprowadzenie postępowania OOS przez właściwy organ ma na celu zminimalizowanie zagrożeń w realizacji projektu wynikających z możliwości:
 - 1) zaskarżenia decyzji przez strony postępowania i opóźnienia przygotowania przedsięwzięcia;
 - 2) niedoszacowania kosztów, które beneficjent będzie musiał ponieść w związku z wdrażaniem rozwiązań minimalizujących lub kompensujących oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko;
 - 3) zakwalifikowania niezidentyfikowanego w postępowaniu OOS negatywnego oddziaływania jako szkody w środowisku w rozumieniu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie²⁰;
 - 4) odrzucenia przez KE wniosku o dofinansowanie dla „dużego” projektu w rozumieniu art. 39 rozporządzenia nr 1083/2006;
 - 5) odmowy przyznania dofinansowania przez właściwą instytucję albo wstrzymania finansowania projektu i obowiązku zwrotu środków.
8. W celu zminimalizowania ryzyk wskazanych w pkt 7 Wytycznych, zaleca się beneficjentom:

¹⁹ Por. orzeczenie TSWE C-14/83 von Colson i Kamman.

²⁰ Dz. U. Nr 75, poz. 493

- 1) rzetelne przygotowanie danych wstępnych o planowanym przedsięwzięciu, zgodnie z art. 49 ust. 3 UPoś, które są składane razem z wnioskiem o wydanie decyzji, dla przedsięwzięć, dla których należy stwierdzić obowiązek bądź brak obowiązku sporządzenia raportu OOS w ramach procedury tzw. „screeningu” (przedsięwzięcia z grupy II i III);
- 2) dla przedsięwzięć, dla których sporządzenie raportu OOS jest obligatoryjne (przedsięwzięcia z grupy I), występowanie, w miarę potrzeby²¹, z zapytaniem o zakres raportu w trybie art. 49 ust. 1 UPoś, w szczególności tam, gdzie realizacja przedsięwzięcia może wiązać się ze znaczącym oddziaływaniem na obszary Natura 2000²²;
- 3) w przypadku, gdy raport OOS jest wymagany, sporządzenie go w sposób wyczerpujący, w oparciu o rzetelne dane, zgodnie ze wszystkimi wymogami prawa krajowego i wspólnotowego oraz wytycznymi i innymi dokumentami opracowanymi przez właściwe instytucje krajowe, a w przypadku braku takich danych, przeprowadzenie badań mających na celu dostarczenie potrzebnych danych;
- 4) wykorzystywanie wszelkich uprawnień strony jakie przysługują im na podstawie UPoś oraz Kpa w celu zapewnienia odzwierciedlenia wszystkich wymaganych prawem elementów w decyzji określającej środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

C. Niezgodność prawa polskiego z przepisami dyrektywy OOS

9. Podstawowym zarzutem KE w stosunku do polskiego prawa regulującego ocenę oddziaływania na środowisko jest nieprawidłowe transponowanie pojęcia „development consent” (zezwolenie na inwestycję). Dotychczasowe interpretacja tego pojęcia jako decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, która jest niezbędna przed uzyskaniem różnych decyzji „inwestycyjnych”, nie została zaakceptowana.
10. Zgodnie z art. 1 dyrektywy OOS za zezwolenie na inwestycję należy uważać „decyzję właściwej władzy lub władz, na podstawie której wykonawca otrzymuje prawo do wykonania przedsięwzięcia”. W polskich realiach prawnych takie przesłanki spełnia pozwolenie na budowę.
Jednocześnie KE, opierając się o wypracowane stanowisko TSWE²³, wskazuje na konieczność przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko na możliwie najwcześniejszym etapie. W konsekwencji, wobec faktu, że polski proces inwestycyjny jest wieloetapowy należy, w razie potrzeby, przeprowadzać ww. ocenę na różnych jego etapach w celu zidentyfikowania wszelkich zagrożeń dla środowiska. W związku z powyższym, przez zezwolenie na inwestycję należy rozumieć zbiór niezbędnych decyzji koniecznych do uzyskania w procesie inwestycyjnym (od rozstrzygnięć dotyczących wyboru lokalizacji przedsięwzięcia, po decyzje regulujące szczegółowe kwestie techniczne, w tym środowiskowe warunki realizacji przedsięwzięcia), którego ostatnim etapem jest pozwolenie na budowę.
11. Niezgodny z postanowieniami zarówno dyrektywy OOS, jak i dyrektywy Siedliskowej jest art. 52 ust. 1d UPoś, w myśl którego dla przedsięwzięć polegających na przebudowie drogi oraz dla dróg, dla których została już wydana decyzja o ustaleniu lokalizacji, o której mowa w art. 46 ust. 4 pkt 8 i 9 UPoś, nie przeprowadza się analizy wariantów w zakresie ich lokalizacji.

²¹ Uwaga! W przypadku możliwości wystąpienia oddziaływania transgranicznego wniesienie takiego zapytania jest obligatoryjne.

²² Obszary wyznaczone na podstawie dyrektywy Ptasiej i Siedliskowej w celu ochrony siedlisk oraz gatunków roślin i zwierząt

²³ Por. orzeczenia TSWE w sprawach: C-201/02 Delena Wells, C-508/03, C-290/03

12. Zgodnie z art. 46 ust. 4a UPOś wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla niektórych przedsięwzięć (art. 30 Prawa budowlanego) następuje także przed dokonaniem zgłoszenia budowy lub wykonywania robót budowlanych oraz zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części. Takie uregulowanie nie jest zgodne z dyrektywą OOŚ, gdyż zezwolenie na realizację inwestycji musi posiadać formę decyzji administracyjnej²⁴ (w szczególności musi mieć wyraźny charakter – czy udzielono czy odmówiono zezwolenia).
13. Zgodnie z art. 1 dyrektywy OOŚ "zainteresowana społeczność" oznacza społeczeństwo, które jest lub może być dotknięte skutkami lub ma interes w procedurach podejmowania decyzji dotyczących środowiska; do celów niniejszej definicji, organizacje pozarządowe działające na rzecz ochrony środowiska i spełniające wymagania przewidziane w prawie krajowym uważa się za mające interes w tym zakresie.

W ocenie KE art. 33 UPOś jest sformułowany zbyt restrykcyjnie w stosunku do organizacji ekologicznych. Nieuzasadnioną barierą, w porównaniu do pozostałych przedstawicieli zainteresowanej społeczności (którzy mają status stron postępowania w myśl art. 28 Kpa), jest wymóg zgłoszenia chęci uczestniczenia w postępowaniu OOŚ i przedłożenia uwag lub wniosków w terminie 21 dni. Dodatkowo, niezgodne z przepisami wspólnotowymi jest ograniczanie udziału organizacji ekologicznych w postępowaniu OOŚ poprzez konieczność uzasadnienia udziału miejscem swojego działania.

Powyższa kwestia zostanie uregulowana w aktualnie przygotowywanych przepisach.

14. W ocenie KE pojęcie „informowania” zawarte w art. 6 ust. 2 dyrektywy OOŚ wymaga od państw członkowskich faktycznego i bezpośredniego przekazania społeczności przedmiotowych informacji. Zgodnie z polskimi przepisami społeczność jest jedynie informowana o umieszczeniu pewnych danych w publicznie dostępnym wykazie. Tymczasem ważne jest by miała ona możliwość bezpośredniego zapoznania się ze stosownymi informacjami, co oznacza, że wpis w publicznie dostępnym wykazie nie jest wystarczający.
15. W obecnym stanie prawnym (art. 37 UPOś) zasadą jest, że na terenach zamkniętych nie przeprowadza się postępowania OOŚ z udziałem społeczeństwa, natomiast wyjątkiem są przedsięwzięcia na takich terenach odnoszące się do linii kolejowych, jeżeli informacjom o nich nie przyznano klauzuli tajności.

KE uważa, że w powyższej sytuacji należy odwrócić ciężar dowodu tzn. regułą powinno być przeprowadzanie postępowań OOŚ z udziałem społeczeństwa, natomiast w uzasadnionych przypadkach, ze względu na cele obrony narodowej, dopuszczalne jest wyłączenie udziału społecznego.

Powyższa kwestia zostanie uregulowana w aktualnie przygotowywanych przepisach.

16. W ocenie KE § 3 ust. 1 pkt 61 rozporządzenia OOŚ nieprawidłowo transponuje Aneks II pkt 10f w związku pkt 13 dyrektywy OOŚ w zakresie w jakim wyłącza z procedury screeningu przedsięwzięcie polegające na przebudowie urządzeń przeciwpowodziowych.

²⁴ Por. orzeczenia ETS w sprawach: C-360/87, C-230/00

17. Abstrahując od ww. niezgodności prawa unijnego i polskiego, należy dodatkowo odnieść się do nieprawidłowej, w ocenie KE, wykładni przepisów dyrektywy OOŚ dokonywanej przez organy administracji publicznej, jak również inwestorów, w zakresie stosowania procedury screeningu, której podlegają przedsięwzięcia wymienione w Aneksie II dyrektywy OOŚ. Zastosowane w polskim rozporządzeniu OOŚ progi ilościowe (w odniesieniu do niektórych przedsięwzięć określonych w § 3 tego rozporządzenia) należy traktować jako mające charakter pomocniczy. Ewentualne występowanie znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko należy rozważyć każdorazowo i indywidualnie przy uwzględnieniu wszystkich kryteriów określonych w Aneksie III dyrektywy OOŚ (zostały transponowane do § 4 i § 5 rozporządzenia OOŚ). Progi ilościowe istniejące w obecnie obowiązującym rozporządzeniu OOŚ nie mogą być traktowane jako przesadzające o kwalifikacji przedsięwzięcia do sporządzenia raportu OOŚ.

Nadmienić można, że w planowanej nowelizacji rozporządzenia OOŚ, Minister Środowiska rozważy odejście od stosowania dolnych progów ilościowych, w celu uniknięcia opisanych problemów wynikających z literalnej interpretacji przepisów rozporządzenia OOŚ.

D. Zalecenia związane z nieprawidłową transpozycją dyrektywy OOŚ

18. W celu zlikwidowania niezgodności pomiędzy polskimi przepisami a wspólnotowym prawem ochrony środowiska przygotowane są przez Ministra Środowiska, w porozumieniu z innymi ministrami, niezbędne zmiany w przepisach dotyczących ochrony środowiska oraz w niektórych innych ustawach (przygotowywany jest projekt nowej ustawy „o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko”). Ze względu na wagę problemu przygotowywana nowelizacja będzie potraktowana jako zadanie priorytetowe i w możliwie najkrótszym czasie uchwalona.
19. Niniejsze zaktualizowane Wytyczne mają za zadanie wskazać inwestorom oraz organom administracji publicznej zagrożenia płynące z nieprawidłowej transpozycji dyrektywy OOŚ. Ponadto, Wytyczne zawierają zalecenia odnośnie postępowań OOŚ, które pozwolą w okresie przejściowym (tj. do czasu wejścia w życie nowych przepisów) w sposób maksymalny wykorzystać istniejące regulacje prawne w ramach szeroko rozumianego procesu inwestycyjnego w celu zapewnienia zgodności z wymaganiami dyrektywy OOŚ, dyrektywy Siedliskowej i Ptasiej.
- UWAGA! Wobec faktu, że każde przedsięwzięcie współfinansowane ze środków Unii Europejskiej musi być zgodne z prawem wspólnotowym, nie można wykluczyć, że pomimo stosowania niniejszych Wytycznych, zostanie wszczęte postępowanie w sprawie nieprawidłowej transpozycji lub stosowania dyrektywy OOŚ przed sądem wspólnotowym bądź krajowym.
20. Nowa regulacja prawna w zakresie postępowania OOŚ nie będzie już zawierała bezwzględnie obowiązującej normy, zgodnie z którą dla tego samego przedsięwzięcia postępowanie OOŚ przeprowadza się jednokrotnie.
21. W celu uwzględnienia oceny oddziaływania na środowisko w ramach wieloetapowego procesu inwestycyjnego (zgodnie z oczekiwaniami KE) zaleca się stosowanie następującego podejścia do czasu wejścia w życie nowych przepisów:

- 1) dla inwestycji liniowych dotyczących autostrad, innych dróg krajowych oraz linii kolejowych, dla których trzeba uzyskać decyzje wymienione w art. 46 ust. 4 pkt 8-10 UPoś należy:
 - a) wystąpić z wnioskiem o decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem jednej z decyzji lokalizacyjnych, o których mowa powyżej w zdaniu wstępnym,,
 - b) wystąpić z wnioskiem o odpowiednią decyzję lokalizacyjną zgodnie z wariantem określonym w ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w lit. a,
 - c) wstrzymać się z wnioskiem o wydanie pozwolenia (pozwoleń) na budowę do czasu wejścia w życie nowych przepisów (patrz: pkt 18 Wytycznych), które wprowadzą elementy oceny oddziaływania na środowisko do postępowania zmierzającego do wydania pozwolenia na budowę;
- 2) dla pozostałych inwestycji, w przypadku jeżeli na obszarze planowanego przedsięwzięcia:
 - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (dalej: mpzp) został uchwalony²⁵:
 - a) należy wystąpić z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem pozwolenia na budowę na dotychczasowych zasadach (ważne: uwzględnić analizę wariantów lokalizacyjnych),
 - b) gdy z postępowania OOS wynika zasadność realizacji przedsięwzięcia w wariantcie proponowanym przez inwestora i jest to wariant zgodny z ustaleniami mpzp, powinna zostać wydana decyzja ustalająca środowiskowe uwarunkowania (art. 56 ust. 1 UPoś), a kolejnym krokiem jest wystąpienie z wnioskiem o pozwolenie na budowę,.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wydawana dla drogi krajowej nie musi być zgodna z ustaleniami mpzp, jeżeli został on uchwalony (art. 56 ust. 1a UPoś) – w takiej sytuacji należy stosować procedurę określoną w ppkt 1.

- mpzp nie został uchwalony:

Zgodnie z art. 56 ust. 9 UPoś, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organ wydający decyzje, o których mowa w pkt 41 Wytycznych. W obecnym stanie prawnym nie ma konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (wyjątek: przedsięwzięcie polegające na zalesianiu; patrz: pkt 41 ppkt 1 Wytycznych) lub przed decyzją ustalającą lokalizację inwestycji celu publicznego (wyjątek: dla autostrad, dróg krajowych, linii kolejowych; patrz: pkt 41 ppkt 8-10 Wytycznych). Przygotowywane zmiany w przepisach wprowadzą obowiązek uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach także przed decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu (dalej: decyzja o wzizt)²⁶.

Biorąc pod uwagę, że zarówno decyzja o wzizt, jak i decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach wiąże organ wydający pozwolenie na budowę, obie decyzje nie powinny być ze sobą sprzeczne. Wobec faktu, że w ramach postępowania OOS

²⁵ W myśl art. 40 ust. 1 pkt 1 UPoś projekty mpzp wymagają przeprowadzenia postępowania OOS (tzw. strategiczna ocena oddziaływania na środowisko zgodna z wymaganiami dyrektywy SOOS)

²⁶ Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla inwestycji celu publicznego jest to decyzja o lokalizacji celu publicznego, a dla pozostałych inwestycji decyzja o warunkach zabudowy.

organ przeprowadza analizę wariantów przedsięwzięcia, należy przyjąć, że jego lokalizacja (warunki zabudowy) nie może być przesądzona. W związku z powyższym zaleca się następującą sekwencję czynności:

- a) wystąpienie z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem pozwolenia na budowę (ważne: uwzględnić analizę wariantów lokalizacyjnych),
- b) wystąpienie z wnioskiem o wydanie decyzji o wzięciu po uzyskaniu ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla wariantu wskazanego jako najmniej uciążliwy dla środowiska,
- c) posiadając ostateczne decyzje: o środowiskowych uwarunkowaniach i o wzięciu wystąpienie z wnioskiem o pozwolenie na budowę w sytuacji, gdy obie ww. decyzje nie są ze sobą sprzeczne.

W tym miejscu Minister Rozwoju Regionalnego zaleca organom administracji publicznej, właściwym do wydawania decyzji o wzięciu, aby, o ile to możliwe, wydawały powyższe decyzje nie nakładając warunków sprzecznych z ustalonymi w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Beneficjentom zaleca się, aby załączali do wniosku o wydanie decyzji o wzięciu, ewentualnie składali do akt sprawy administracyjnej, kopię ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

22. Wcześniej ustalenie lokalizacji inwestycji (przed uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach) nie może być interpretowane jako dowód „braku alternatywnych rozwiązań” w rozumieniu art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej.

W odniesieniu do przedsięwzięć, dla których została już wydana decyzja o lokalizacji inwestycji w raporcie OOŚ składanym wraz z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (koniecznej do uzyskania przed pozwoleniem na budowę), zaleca się przedstawiać informacje zawierające:

- 1) szczegółowy opis wariantów analizowanych w toku prac projektowych poprzedzających wystąpienie z wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji,
- 2) szczegółowe omówienie przyczyn, dla których odstąpiono od realizacji wariantów innych niż proponowany do realizacji.

Przypomnieć należy, że w przygotowywanym raporcie OOŚ należy odnieść się do możliwego wpływu przedsięwzięcia na stan i funkcjonowanie obszaru Natura 2000. Jeżeli zostanie wykazane w sposób obiektywny, że przedsięwzięcie nie będzie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 to realizacja inwestycji w ustalonej wcześniej lokalizacji będzie możliwa bez spełnienia dodatkowych warunków wynikających z ochrony tych obszarów²⁷.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonych analiz zostanie zidentyfikowany znaczący wpływ przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, beneficjent powinien przeprowadzić ocenę oddziaływania innych rozsądnych wariantów inwestycji pod kątem ich wpływu na obszar Natura 2000. Przeanalizowane powinny zostać wszystkie możliwe do realizacji warianty (zarówno te, o których mowa w ppkt 1 powyżej, jak i dotychczas nie rozważane). Ocena oddziaływania na obszar Natura 2000 ma umożliwić wskazanie wariantu najkorzystniejszego dla obszaru Natura 2000, a jej wyniki muszą być przedstawione w raporcie OOŚ.

²⁷ W zakresie dokumentowania braku wpływu inwestycji na obszar Natura 2000 zaleca się stosowanie *Assessment of Plans and Project significantly affecting Natura 2000 sites (November 2001): Methodological guidance on the provisions of Article 6 (3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC*; Dokumenty są dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm lub na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska pod adresem: www.mos.gov.pl

Uwaga! Jeżeli w toku ww. oceny zidentyfikowane zostanie rozwiązanie lepsze z punktu widzenia ochrony obszarów Natura 2000 niż wariant, dla którego wcześniej wydano decyzję lokalizacyjną – organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach powinien zastosować art. 55 UPOś tj. za zgodą beneficjenta wskazać w decyzji wariant dopuszczony do realizacji (inny niż proponowany przez inwestora) lub, w razie braku zgody beneficjenta, odmówić, w drodze decyzji, określenia środowiskowych uwarunkowań zgody na realizację przedsięwzięcia. W takim przypadku beneficjent powinien wystąpić z wnioskiem o zmianę albo uchylenie ostatecznej decyzji lokalizacyjnej w trybie art. 155 Kpa.

W odniesieniu do planowanych inwestycji polegających na przebudowie drogi zaleca się wykonywanie raportu OOS w pełnym zakresie, a więc także z analizą wariantów lokalizacyjnych.

Art. 52 ust. 1d UPOś nie będzie miał swojego odpowiednika w nowych przepisach.

23. W świetle wyjaśnień zawartych w pkt 10 Wytycznych, pozwolenia na budowę wydane przed 28 lipca 2005 r. (tj. datą wejścia w życie nowelizacji UPOś²⁸ wprowadzającej do polskiego systemu prawnego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach) mogą być traktowane jako kończące proces uzyskiwania zezwolenia na inwestycję w rozumieniu dyrektywy OOS. Warunkiem jest, aby wszystkie kluczowe wymogi wynikające z dyrektywy OOS zostały zachowane i właściwie udokumentowane w uzasadnieniu do pozwolenia na budowę oraz w innych niezbędnych dokumentach (należy stosować przez analogię zalecenia rozdziału E Wytycznych).
24. Odnosząc się do zarzutów KE sformułowanych w pkt 14 Wytycznych, zaleca się, podając do publicznej wiadomości w rozumieniu art. 3 pkt 19 UPOś informacje o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie danych o wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, przedstawienie również treści tego wniosku, dokładnego miejsca i terminu składania uwag i wniosków do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz do raportu OOS, oraz ewentualnie informacji o prowadzonym postępowaniu transgranicznym. Ważnym elementem tej informacji jest także wskazanie możliwości zapoznania się z raportem OOS. Raport OOS powinien być dostępny do wglądu przez 21 dni.
25. Dla przedsięwzięć, które podlegają postępowaniu OOS lub mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, które obecnie mogą być realizowane w oparciu o zgłoszenia budowy (wykonywania robót budowlanych/zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części) nowa ustawa wprowadzi obowiązek uzyskania pozwolenia na budowę.

W związku z omówioną w pkt 12 Wytycznych niezgodnością prawa polskiego z dyrektywą OOS, zaleca się wstrzymanie dokonywania zgłoszeń planowanych inwestycji do czasu wejścia w życie ww. regulacji. Dla przedsięwzięć, dla których dokonano już zgłoszenia, zaleca się wstrzymanie rozpoczęcia ich realizacji do czasu wejścia w życie nowych przepisów, które umożliwią beneficjentowi wystąpienie z wnioskiem o pozwolenia na budowę. Dodatkowo, zaleca się nie wprowadzanie do projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej zadań podlegających zgłoszeniu, jeżeli przedsięwzięcia takie znajdują się w załączniku I albo II dyrektywy OOS, bądź mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000.

²⁸ Dz. U. z 2005 r. Nr 113, poz. 954

Z powyższych względów w dalszej części Wytycznych nie analizowano przypadków inwestycji podlegających zgłoszeniu.

26. W nawiązaniu do opisanej w pkt 13 nieprawidłowej transpozycji pojęcia „zainteresowanej społeczności” zaleca się organom administracji publicznej prowadzącym postępowania OOS dopuszczenie organizacji ekologicznych, które wyrażą chęć udziału, do postępowania, nawet jeśli nie zgłosiły uwag lub wniosków w terminie 21 dni bądź nie uzasadniły udziału miejscem swojego działania. Odstąpienia od weryfikacji ww. wymogów UPOś jest uzasadnione w świetle zasady pierwszeństwa prawa wspólnotowego oraz obowiązku prowspólnotowej wykładni przepisów prawa krajowego (patrz: pkt 6 Wytycznych), jak również akceptowanej na gruncie orzecznictwa sądów wspólnotowych możliwości wyjątkowego bezpośredniego stosowania norm prawnych dyrektywy, gdy prawo krajowe jest z nią niezgodne.

Powyższe podejście przemawia również za potrzebą dopuszczania udziału społeczeństwa w postępowaniu OOS dla przedsięwzięcia zlokalizowanego na terenach zamkniętych, chyba że w konkretnym przypadku wyłączenie takiego udziału zostanie uznane za konieczne, ze względu na cele obrony narodowej.

27. Odnosząc się do zarzutu opisanego w pkt 16 Wytycznych zaleca się aby procedura screeningu objąć również planowane prace polegające na przebudowie urządzeń przeciwpowodziowych.

W celu prawidłowego stosowania dyrektywy OOS, do czasu wejścia w życie nowych przepisów, w przypadku planowanych inwestycji, które mają być współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, a które znajdują się poniżej progów określonych w rozporządzeniu OOS, należy udowodnić przeprowadzenie procedury screeningu. Oznacza to, że beneficjent powinien wystąpić z wnioskiem o: wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz określenie w postanowieniu o konieczności sporządzenia raportu OOS i jego zakresie, bądź o braku takiej konieczności. W uzasadnieniu do ww. postanowienia organ prowadzący postępowanie musi odnieść się do wszystkich kryteriów określonych w § 4 i § 5 rozporządzenia OOS (odpowiadają kryteriom z Aneksu III dyrektywy OOS).

Pozostałe zalecenia związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej

28. Zaleca się beneficjentom umieszczenie we wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ramach opisu przedsięwzięcia, informacji, że będzie ono współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach właściwego Programu Operacyjnego.
29. Ze względu na określone ramy czasowe przeznaczone na przygotowanie i realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, niezwykle istotne jest, by właściwe organy administracji publicznej prowadziły postępowanie OOS wnikliwie i szybko (art. 12 § 1 Kpa). Załatwienie całej sprawy, jak również poszczególnych czynności administracyjnych, powinno nastąpić bez zbędnej zwłoki (art. 35 §1 Kpa). W szczególności, bez zbędnej zwłoki właściwy organ powinien wystąpić do wnioskodawcy o uzupełnienie dokumentacji we wskazanym zakresie. Uwzględniając specyfikę ocen oddziaływania na środowisko można postępowania OOS zakwalifikować jako sprawy szczególnie skomplikowane, co oznacza konieczność ich załatwienia nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania (art. 35 § 3 Kpa), nie wliczając terminów określonych na uzyskanie stanowisk odpowiednich organów administracji.

30. Zgodnie z wymogami dyrektywy OOS, właściwe organy powinny zwracać szczególną uwagę na jakość uzasadnienia motywów danego rozstrzygnięcia i obowiązek organu odniesienia się do wszelkich aspektów zgromadzonego w sprawie materiału. Sytuacja, w której organy opiniujące konieczność sporządzenia raportu OOS zajmują sprzeczne stanowiska, natomiast organ wydający postanowienie nie odnosi się do tego faktu w uzasadnieniu, lub gdy brakuje w uzasadnieniu do decyzji informacji o sposobie wykorzystania zgłoszonych uwag i wniosków, stanowi naruszenie przepisów postępowania administracyjnego. W uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie należy się odwoływać do zapisów innych dokumentów, czy powoływać na ogólną zgodność z przepisami prawa. Prawidłowa forma decyzji wymaga konkretnych zapisów posługujących się wskaźnikami, parametrami, opisami fizycznych warunków realizacji przedsięwzięcia. Naruszenie powyższych wymogów może stanowić niebezpieczeństwo zakwestionowania wyników postępowania OOS przez inne strony, właściwe instytucje krajowe lub KE i w związku z tym zagrożenia dla realizacji projektu lub obowiązku zwrotu kwot wydatkowanych niezgodnie z prawem ochrony środowiska.
31. Zaleca się beneficjentom zwracanie szczególnej uwagi na przebieg postępowania administracyjnego i domaganie się, aby w uzasadnieniu podjętej decyzji było zawarte odniesienie do wszystkich uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa, a także ustosunkowanie się do wszystkich stanowisk organów zaangażowanych w postępowaniu. W celu realizacji przez właściwe organy administracji publicznej wskazanych obowiązków, beneficjenci mogą powoływać się na następujące przepisy prawa:
- 1) art. 9 zd. 1 Kpa stanowiący, że organy administracji publicznej są zobowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego;
 - 2) art. 107 § 3 Kpa stanowiący, iż uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, natomiast uzasadnienie prawne – wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa;
 - 3) art. 56 ust. 7 i 8 UPoś, zgodnie z którymi uzasadnienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, niezależnie od wymagań wynikających z przepisów Kpa, powinno zawierać informacje o sposobie wykorzystania uwag i wniosków zgłoszonych w związku z udziałem społeczeństwa oraz informacje dotyczące konieczności wykonania analizy porealizacyjnej.

E. Postępowanie OOS w świetle obecnie obowiązującego prawa polskiego

32. Zapisy rozdziału E Wytucznych należy stosować z uwzględnieniem zaleceń zawartych w rozdziale D Wytucznych.

Podział przedsięwzięć do sporządzenia raportu OOS

33. Zgodnie z art. 4 ust. 1 dyrektywy OOS, dla przedsięwzięć określonych w jej Aneksie I przeprowadzenie postępowania OOS jest obligatoryjne.

Odpowiednikiem przedmiotowego przepisu w prawie polskim jest art. 51 ust. 1 pkt 1 UPoś. Szczegółowa lista przedsięwzięć podlegających z mocy prawa obowiązkowi sporządzenia raportu została określona w §2 rozporządzenia OOS.

Są to tzw. **przedsięwzięcia z grupy I**.

34. Zgodnie z art. 4 ust. 2 dyrektywy OOS, w stosunku do przedsięwzięć określonych w jej Aneksie II, należy, za pomocą indywidualnego badania lub progów ustalonych przez państwo członkowskie określić, czy przedsięwzięcie podlega ocenie oddziaływania na środowisko. UWAGA! W ocenie KE progi mają jedynie charakter pomocniczy, a ewentualne występowanie znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko należy rozważyć przy uwzględnieniu wszystkich kryteriów określonych w Aneksie III dyrektywy OOS (zostały one transponowane do § 4 i §5 rozporządzenia OOS).

W tym celu właściwy organ administracji publicznej (w procesie tzw. „*screeningu*”) powinien, po zasięgnięciu opinii właściwego organu ochrony środowiska i organu inspekcji sanitarnej, dokonać oceny i w razie konieczności stwierdzić obowiązek sporządzenia raportu OOS wraz z określeniem jego zakresu (tzw. „*scoping*”) (art. 51 ust. 2 UPoś). Szczegółowa lista przedsięwzięć podlegających procedurze *screeningu* została określona w §3 rozporządzenia OOS.

Są to tzw. **przedsięwzięcia z grupy II**.

35. Postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko przeprowadza się również dla **III grupy przedsięwzięć**, do których zaliczone są inwestycje mogące znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000, nie będące przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko wymienionymi w rozporządzeniu OOS (art. 46 ust. 1 pkt 2 UPoś), a wymagającymi uzyskania jednej z decyzji określonych w art. 46 ust. 4 UPoś.
36. UWAGA! Chociaż polskie postępowanie administracyjne jakim jest postępowanie OOS obejmuje również procedurę *screeningu* (rozumianą jako kwalifikacja pozytywna bądź negatywna do sporządzenia raportu OOS), należy pamiętać, że w rozumieniu dyrektywy OOS ocena oddziaływania na środowisko ma miejsce jedynie wtedy, gdy sporządzany jest raport OOS, oraz mają miejsce wszystkie kluczowe elementy wynikające z dyrektywy OOS (informowanie społeczeństwa, konsultacje z właściwymi organami, konsultacje społeczne, rozważenie wniosków wynikających z raportu OOS i wymienionych konsultacji).
37. Zakres raportu OOS, który beneficjenci muszą przedstawić organowi, został określony w art. 52 UPoś, który transponuje do ustawodawstwa polskiego wymagania określone w art. 5 ust. 3 oraz Aneksie IV dyrektywy OOS.
38. W celu prawidłowego przeprowadzenia postępowania OOS zaleca się stosowanie instrukcji zawartych w wytycznych wspólnotowych odnoszących się do kwestii *screeningu*, *scopingu* oraz treści raportu OOS²⁹.

Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach

39. Zgodnie z art. 46 ust. 1 UPoś, realizacja planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko (wymienionego w rozporządzeniu OOS) lub inwestycji mogącej znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, nie będącej przedsięwzięciem mogącym znacząco oddziaływać na środowisko (tj. nie wymienionym w rozporządzeniu OOS), jest dopuszczalna wyłącznie po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, zwanej dalej „**decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach**”. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymaga przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko, które dla tego samego przedsięwzięcia

²⁹ *Guidance on EIA: Screening, June 2001, Guidance on EIA: Scoping, June 2001, Guidance on EIA: EIS Review, June 2001*. Dokumenty są dostępne pod adresem: <http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-support.htm>

przeprowadza się jednokrotnie (UWAGA! Patrz wyjaśnienia i zalecenia zawarte w pkt 20 i 21 Wytucznych).

40. Przyjęta w polskim prawie konstrukcja w zakresie postępowania OOS umożliwia inwestorom przeprowadzenie postępowania OOS na dogodnym dla nich etapie przygotowania przedsięwzięcia, jednakże przed uzyskaniem jednej z decyzji wskazanych w pkt 41 Wytucznych. UWAGA! Patrz wyjaśnienia zawarte w pkt 9 i 10 Wytucznych.
41. Beneficjenci są zobowiązani do uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach **przed uzyskaniem**³⁰:
- 1) decyzji o warunkach zabudowy dla przedsięwzięcia polegającego na zalesianiu;
 - 2) decyzji: o pozwoleniu na budowę obiektu budowlanego, o zatwierdzeniu projektu budowlanego oraz o pozwoleniu na wznowienie robót budowlanych;
 - 3) koncesji na poszukiwanie lub rozpoznawanie złóż kopalin, na wydobywanie kopalin ze złóż, na bezzbiornikowe magazynowanie substancji oraz składowanie odpadów w górotworze, w tym w podziemnych wyrobiskach górniczych;
 - 4) decyzji określającej szczegółowe warunki wydobywania kopaliny;
 - 5) pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie urządzeń wodnych;
 - 6) decyzji ustalającej warunki prowadzenia robót polegających na regulacji wód oraz budowie wałów przeciwpowodziowych, a także robót melioracyjnych, odwodnień budowlanych oraz innych robót ziemnych zmieniających stosunki wodne na terenach o szczególnych wartościach przyrodniczych, zwłaszcza na terenach, na których znajdują się skupienia roślinności o szczególnej wartości z punktu widzenia przyrodniczego, terenach o walorach krajobrazowych i ekologicznych, terenach masowych lęgów ptactwa, występowania skupień gatunków chronionych oraz tarlisk, zimowisk, przepławek i miejsc masowej migracji ryb i innych organizmów wodnych;
 - 7) decyzji: uzgadniającej warunki rekultywacji oraz w sprawie rekultywacji i zagospodarowania – w przypadku planowanego przedsięwzięcia, które może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie jest bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynika z tej ochrony;
 - 8) decyzji o ustaleniu lokalizacji autostrady;
 - 9) decyzji o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej;
 - 10) decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej.

Wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach należy złożyć również przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji, o których mowa w ppkt 1-10 dla przedsięwzięć z grupy III (art. 46b ust. 3 UPOś).

42. Właściwy organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, uwzględniając:
- 1) uzgodnienia właściwych organów;
 - 2) ustalenia zawarte w raporcie OOS albo informacje zawierające dane, o których mowa w art. 49 ust. 3, jeżeli sporządzenie raportu nie jest wymagane;
 - 3) wyniki przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa
 - 4) w przypadku gdy przeprowadzono postępowanie transgraniczne - uwagi i wnioski dotyczące raportu OOS złożone przez Państwo narażone oraz wyniki konsultacji prowadzonych zgodnie z art. 63 UPOś.

Należy przywiązywać dużą wagę do wyczerpującego uzasadnienia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (patrz: pkt 30 i 31 Wytucznych).

³⁰ Zawarta w pkt 41 Wytucznych lista różni się od katalogu zawartego w art. 46 ust 4 UPOś, gdyż nie uwzględnia decyzji dla tych przedsięwzięć, które nie mogą zostać dofinansowane ze środków pochodzących z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych.

43. W decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach właściwy organ określa:
- 1) rodzaj i miejsce realizacji przedsięwzięcia;
 - 2) warunki wykorzystywania terenu w fazie realizacji i eksploatacji, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności ochrony cennych wartości przyrodniczych, zasobów naturalnych i zabytków oraz ograniczenia uciążliwości dla terenów sąsiednich;
 - 3) wymagania dotyczące ochrony środowiska konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym;
 - 4) wymogi w zakresie przeciwdziałania skutkom awarii przemysłowych, w odniesieniu do przedsięwzięć zaliczanych do zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii;
 - 5) wymogi w zakresie ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których przeprowadzono postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko;
 - 6) w przypadku, o którym mowa w art. 135 ust. 1 UPoś - stwierdzenie konieczności utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

Decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach można na wnioskodawcę nałożyć obowiązki:

- 1) dotyczące zapobiegania, ograniczania oraz monitorowania oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a także wykonania kompensacji przyrodniczej;
- 2) przedstawienia analizy porealizacyjnej, określając zakres oraz termin jej przedstawienia, w przypadku przedsięwzięć, dla których sporządza się raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

Charakterystyka całego przedsięwzięcia stanowi załącznik do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

44. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach powinna zawierać wymagania dotyczące ochrony środowiska, konieczne do uwzględnienia w projekcie budowlanym (art. 56 ust. 2 pkt 3 UPoś) - powinny one uwzględniać możliwie najbardziej szczegółowe rozwiązania techniczne ograniczające oddziaływanie na środowisko. Ponadto, na bezpośrednie związki pomiędzy decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach a pozwoleniem na budowę wskazują przepisy Prawa budowlanego (patrz: art. 20 ust. 1 pkt 1, art. 35 ust. 1 pkt 1 i art. 38 ust. 1).
45. Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach należy dołączyć do wniosku o wydanie decyzji, o których mowa w pkt 41 Wytycznych. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach jest ważna przez **cztery lata** – w tym terminie powinien zostać złożony wniosek o wydanie decyzji wymienionych w pkt 41 Wytycznych. Jeśli realizacja planowanego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko przebiega etapowo oraz nie zmieniły się warunki określone w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – termin ten może zostać **wydłużony o dwa lata**.

Udział społeczeństwa

46. Przepisy UPoś przewidują następujące możliwości udziału w postępowaniu OOS:
- 1) w ramach konsultacji społecznych – każdy, bez względu na swoje cele i miejsce działania, ma prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu prowadzonym z udziałem społeczeństwa (art. 31 UPoś);
 - 2) jako tzw. zainteresowana społeczność – albo jako strona postępowania w rozumieniu art. 28-29 Kpa albo na prawach strony w odniesieniu do tych organizacji ekologicznych, które złożyły uwagi lub wnioski w ramach konsultacji społecznych oraz które uzasadnią chęć udziału miejscem swojego działania (art. 33 UPoś). UWAGA! Patrz wyjaśnienia zawarte w pkt 26 Wytycznych.

Organy właściwe

47. Organami właściwymi do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach są (art. 46a ust. 7 UPoś):

1) **wojewoda** – dla przedsięwzięć:

- należących do **grupy I**, takich jak:

- a) drogi,
 - b) linie kolejowe,
 - c) napowietrzne linie elektroenergetyczne,
 - d) instalacje do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu,
 - e) sztuczne zbiorniki wodne.
- oraz dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko realizowanych na:
 - f) terenach zamkniętych³¹,
 - g) obszarach morskich.

W przypadku przedsięwzięcia realizowanego w części na terenie zamkniętym decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje wojewoda dla całego przedsięwzięcia (46a ust. 9 UPoś).

Dla przedsięwzięć liniowych (wymienionych w lit. a-d) oraz dla przedsięwzięcia z grupy I polegającego na przebudowie drogi decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje się dla całego przedsięwzięcia realizowanego w granicach jednego województwa (art. 46 ust. 1a i 1b UPoś).

2) **wójt, burmistrz, prezydent miasta** – dla pozostałych przedsięwzięć (także, gdy beneficjentem jest gmina, którą reprezentuje).

Jeżeli przedsięwzięcie wykracza poza obszar jednej gminy, decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach wydaje organ, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część terenu, na którym ma być realizowane to przedsięwzięcie – w porozumieniu z pozostałymi zainteresowanymi organami (art. 46a ust. 8 UPoś).

Przebieg postępowania w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach

48. Postępowanie administracyjne w przedmiocie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wszczyna się **na wniosek** podmiotu podejmującego się realizacji przedsięwzięcia (beneficjenta). Do wniosku należy dołączyć (art. 46a ust. 4 UPoś):

1) poświadczoną przez właściwy organ **kopię mapy ewidencyjnej** obejmującej przewidywany teren, na którym będzie realizowane przedsięwzięcie, wraz z terenem działek sąsiednich.

W przypadku przedsięwzięć wymagających koncesji, o których mowa w pkt 41 ppkt 3 Wytycznych, prowadzonych w granicach przestrzeni niestanowiącej części składowej nieruchomości gruntowej - zamiast ww. mapy, **mapę sytuacyjno-wysokościową** sporządzoną w skali umożliwiającej szczegółowe przedstawienie przebiegu granic terenu, którego dotyczy wniosek, oraz obejmującej obszar, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie;

2) dla projektów z **tzw. grupy I**:

³¹ Także jeżeli przedsięwzięcie jedynie w części jest realizowane na terenie zamkniętym (art. 46a ust. 9 UPoś)

Raport OOŚ - należy złożyć w trzech egzemplarzach oraz w formie elektronicznej.

Zapytanie o zakres raportu

Przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zaleca się beneficjentom występowanie, w razie potrzeby, do organu właściwego do wydania decyzji z zapytaniem o określenie zakresu raportu (*ang. scoping*) w trybie art. 49 ust. 1 UPoś, w szczególności w przypadku możliwości znaczącego oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000.

Wystąpienie z zapytaniem o zakres raportu OOŚ dla przedsięwzięć grupy I jest obligatoryjne jeżeli przedsięwzięcie może transgranicznie oddziaływać na środowisko (art. 49 ust. 1a UPoś).

Do zapytania należy dołączyć informacje o planowanym przedsięwzięciu, zawierające w szczególności dane dotyczące (art. 49 ust. 3 UPoś):

- a) rodzaju, skali i usytuowaniu przedsięwzięcia,
- b) powierzchni zajmowanej nieruchomości, a także obiektu budowlanego oraz dotychczasowego sposobu ich wykorzystania i pokrycia szatą roślinną,
- c) rodzaju technologii,
- d) ewentualnych wariantów przedsięwzięcia,
- e) przewidywanej ilości wykorzystywanej wody i innych wykorzystywanych surowców, materiałów, paliw oraz energii,
- f) rozwiązań chroniących środowisko,
- g) rodzajów i przewidywanej ilości wprowadzanych do środowiska substancji lub energii przy zastosowaniu rozwiązań chroniących środowisko,
- h) możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko,
- i) obszarów podlegających ochronie na podstawie UoP znajdujących się w zasięgu znaczącego oddziaływania na środowisko.

W razie wystąpienia z zapytaniem o zakres raportu, właściwy organ wydaje **postanowienie ustalające zakres raportu**. Na postanowienie przysługuje stronom zażalenie. Postanowienie wydaje się po zasięgnięciu opinii:

- a) marszałka województwa oraz państwowego wojewódzkiego (granicznego) inspektora sanitarnego,
- b) ministra właściwego do spraw środowiska oraz państwowego wojewódzkiego (granicznego) inspektora sanitarnego - w przypadku dróg oraz linii kolejowych,
- c) dyrektora urzędu morskiego - w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich.

Wskazane opinie powinny zostać wydane w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o ich wydanie, natomiast postanowienie ustalające zakres raportu powinno zostać wydane w terminie 30 dni od dnia otrzymania zapytania o jego zakres. Wymienione opinie powinny być sporządzone w formie postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

- 3) dla projektów z **tzw. grupy II i III**:

Informacje wstępne określone w art. 49 ust. 3 UPoś (jak w ppkt 2 lit. a-i powyżej), złożone w trzech egzemplarzach oraz w formie elektronicznej.

Ww. informacje wstępne są dla organu właściwego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach podstawą do wydania (w procesie *screeningu*) **postanowienia**:

- a) stwierdzającego obowiązek sporządzenia raportu OOS i określającego jego zakres lub
 - b) stwierdzającego brak obowiązku sporządzenia raportu OOS.
- Na ww. postanowienia przysługuje stronom zażalenie.

Przed wydaniem jednego z ww. postanowień dla projektów z grupy II organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zobowiązany uzyskać **opinie:**

- a) starosty,
- b) państwowego powiatowego (granicznego) inspektora sanitarnego,
- c) dyrektora urzędu morskiego w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich.

Jeżeli realizacja projektu z grupy II może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zamiast opinii starosty jest zobowiązany uzyskać opinię wojewody lub dyrektora urzędu morskiego (art. 48 ust. 2 pkt 3 lit. a UPOś).

Przed wydaniem jednego z ww. postanowień dla projektów z grupy III organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest zobowiązany uzyskać **opinie:**

- a) wojewody
- b) dyrektora urzędu morskiego w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich.

Wskazane opinie powinny zostać wydane w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o ich wydanie, natomiast postanowienie o obowiązku lub braku obowiązku sporządzenia raportu OOS powinno zostać wydane w terminie 30 dni od dnia wszczęcia postępowania OOS. Wymienione opinie powinny być sporządzone w formie postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

- 4) w przypadku:
 - a) dróg (oprócz dróg krajowych),
 - b) linii kolejowych,
 - c) napowietrznych linii elektroenergetycznych,
 - d) instalacji do przesyłu ropy naftowej, produktów naftowych, substancji chemicznych lub gazu,
 - e) sztucznych zbiorników wodnych,z tzw. grupy I oraz przedsięwzięć realizowanych na:
 - f) terenach zamkniętych,
 - g) terenach morskich- **wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego**, jeżeli plan ten został uchwalony.

Uzgodnienia z właściwymi organami

- 49. Organ wydaje decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach po uzgodnieniu z właściwymi organami (art. 48 ust. 2 UPOś w zw. z art. 106 Kpa).

Organami uzgadniającymi wydanie decyzji są:

- 1) dla przedsięwzięć z tzw. I grupy
 - a) marszałek województwa oraz
 - b) państwowy wojewódzki (graniczny) inspektor sanitarny;

- 2) dla przedsięwzięć drogowych i kolejowych należących do tzw. I grupy
 - a) minister właściwy do spraw środowiska oraz
 - b) państwowy wojewódzki inspektor sanitarny;
- 3) dla przedsięwzięć z tzw. II grupy
 - a) starosta oraz
 - b) państwowy powiatowy (graniczny) inspektor sanitarny;
- 4) dla przedsięwzięć, które mogą znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie są bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynikają z tej ochrony:
 - a) będących przedsięwzięciami z I lub II grupy
 - wojewoda, a na obszarach morskich - dyrektor urzędu morskiego, oraz
 - odpowiednio – państwowy wojewódzki (graniczny) inspektor sanitarny (I grupa) lub państwowy powiatowy (graniczny) inspektor sanitarny (II grupa),
 - b) będących przedsięwzięciami należącymi do tzw. III grupy (art. 51 ust. 1 pkt 3 UPoś)
 - wojewoda, a na obszarach morskich - dyrektor urzędu morskiego;
- 5) w przypadku przedsięwzięć realizowanych na obszarach morskich decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach jest uzgadniana z dyrektorem urzędu morskiego.

Dla niektórych przedsięwzięć z grupy II (wymagających decyzji, o których mowa w art. 46 ust. 4 pkt 3-7) oraz przedsięwzięć z grupy III właściwy organ wydając opinię o braku potrzeby sporządzenia raportu OOS jednocześnie uzgadnia warunki ich realizacji.

Uzgodnień dokonuje się w terminie 60 dni od dnia otrzymania kompletu dokumentów (wniosek o wydanie decyzji środowiskowej, raport OOS albo informacje, o których mowa w art. 49 ust. 3 UPoś (jeśli raport OOS nie był wymagany) oraz wypis i wyrys z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, jeżeli został uchwalony).

Uzgodnienie powinno mieć formę postanowienia, na które służy stronie zażalenie (art. 106 § 5 Kpa).

50. Wymogu uzgodnienia lub opiniowania przez organ ochrony środowiska nie stosuje się, jeżeli organ właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie jest jednocześnie organem uzgadniającym lub opiniującym (art. 383 ust. 1 UPoś).
51. Wydanie decyzji bez uzyskania wymaganych prawem stanowisk innych organów jest przesłanką do:
 - a) wniesienia odwołania od decyzji przez strony postępowania;
 - b) stwierdzenia nieważności decyzji na podstawie 156 §1 pkt 7 Kpa w związku z art. 11 UPoś. Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji wszczyna się z urzędu lub na żądanie strony.

Dzielenie i łączenie przedsięwzięć w ramach projektu ubiegającego się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej

52. Prawidłowo przeprowadzone postępowanie OOS powinno wykazać **całościowy wpływ przedsięwzięcia na środowisko**. W przypadku przedsięwzięć powiązanych technologicznie niedopuszczalne jest zatem „dzielenie” ich na części i sporządzanie

częstkowych raportów OOŚ dla poszczególnych elementów przedsięwzięcia, które znajdują się na obszarze właściwości jednego organu administracji właściwego do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

53. W kontekście pkt 52 Wytycznych należy wskazać na postanowienia następujących przepisów prawa polskiego:
- 1) art. 46 ust. 2a UPoś - „Przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty”;
 - 2) art. 33 ust. 1 ustawy Prawo budowlane - „Pozwolenie na budowę dotyczy całego zamierzenia budowlanego. W przypadku zamierzenia budowlanego obejmującego więcej niż jeden obiekt, pozwolenie na budowę może, na wniosek inwestora, dotyczyć wybranych obiektów lub zespołu obiektów, mogących samodzielnie funkcjonować zgodnie z przeznaczeniem. Jeżeli pozwolenie na budowę dotyczy wybranych obiektów lub zespołu obiektów, inwestor jest obowiązany przedstawić projekt zagospodarowania działki lub terenu, o którym mowa w art. 34 ust. 3 pkt 1, dla całego zamierzenia budowlanego.”;
 - 3) art. 144 ust. 1 UPoś - „Eksploatacja instalacji nie powinna powodować przekroczenia standardów jakości środowiska”;
 - 4) §4 rozporządzenia OOŚ - „Parametry tego samego rodzaju, charakteryzujące skalę przedsięwzięcia i odnoszące się do przedsięwzięć tego samego rodzaju położonych na terenie jednego zakładu lub obiektu, istniejących i planowanych, sumuje się”.
54. Należy pamiętać, że toku postępowań OOŚ dla poszczególnych przedsięwzięć wchodzących w skład projektu ubiegającego się o dofinansowanie ze środków Unii europejskiej, niezbędna jest analiza skumulowanych efektów tych przedsięwzięć, jak również innych istniejących i planowanych przedsięwzięć. Właściwy organ administracji publicznej może takie informacje udostępnić inwestorowi w celu dokonania pełnej analizy wpływu planowanego przedsięwzięcia na środowisko (patrz też art. 5 ust 4 dyrektywy OOŚ).

Zmiana albo uchylenie pozwolenia na budowę

55. Możliwość zmiany ostatecznego pozwolenia na budowę została określona w art. 36a Prawa budowlanego. Jeżeli beneficjent zamierza realizować przedsięwzięcie w sposób istotnie odstępujący od zatwierdzonego projektu budowlanego lub innych warunków pozwolenia na budowę - wówczas powinien wnioskować o zmianę pozwolenia na budowę w trybie art. 36a Prawa budowlanego.

Jeżeli pierwotne pozwolenie na budowę obarczone było brakami w zakresie postępowania OOŚ, umożliwi mu to wypełnienie wszystkich wymogów w tym zakresie poprzez uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przed uzyskaniem decyzji o zmianie pozwolenia na budowę. Przesłanka „istotności odstąpienia” jest pozostawiona uznaniu organu administracji, w granicach określonych w art. 36a ust. 5 Prawa budowlanego. Oznacza to, iż nieistotne odstąpienia nie mogą dotyczyć spraw wymienionych w tym przepisie (jest to katalog zamknięty), przy czym art. 46 ust. 4d UPoś wyłącza z zakresu wyjątków określonych w art. 36a ust. 5 Prawa budowlanego pkt 2 i 5. Do postępowania w sprawie zmiany pozwolenia na budowę stosuje się odpowiednio przepisy art. 32-35 Prawa budowlanego.

Powyższe dotyczy legalnie dokonywanych istotnych odstępstw. Samowolne dokonywanie odstępstw w trakcie budowy, bez zmiany pozwolenia na budowę, skutkuje wszczęciem procedury określonej w art. 51 Prawa budowlanego.

Jeżeli w projekcie budowlanym mają zostać wprowadzone jedynie zmiany nieistotne, wówczas organ nie będzie miał podstaw do wydania decyzji o zmianie pozwolenia na

budowę, a co za tym idzie, nie będzie możliwości uzupełnienia wymogów wspólnotowych dotyczących postępowania OOS. W takiej sytuacji jedyną możliwością jest uzyskanie nowego pozwolenia na budowę, a więc również powtórzenie postępowania OOS (patrz: wyjaśnienia w pkt 56 Wytycznych).

56. W pozostałych przypadkach, w których niezbędne będzie wypełnienie wymogów postępowania OOS, beneficjent powinien złożyć **wniosek o uchylenie** wcześniejszego pozwolenia na budowę w trybie art. 155 Kpa, w związku z interesem wnioskodawcy, uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, a następnie nowe pozwolenie na budowę.

F. Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na gatunki lub siedliska chronione w ramach sieci obszarów NATURA 2000

Zakres listy obszarów Natura 2000

57. Elementem oceny wpływu przedsięwzięcia na środowisko może być wynikająca z art. 6 ust. 3 dyrektywy Siedliskowej ocena, czy dane przedsięwzięcie może mieć wpływ na obszary Natura 2000. W przeważającej większości przypadków, dokonanie takiej oceny jest elementem ogólnego postępowania OOS (art. 46 ust. 1 pkt 1 UPoś). W niektórych jednakże przypadkach (w sytuacji, gdy przedsięwzięcie nie należy ani do grupy I ani grupy II) zgodnie z dyspozycją ww. dyrektywy, może być wymagane przeprowadzenie oddzielnego postępowania w sprawie oceny wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 (art. 46 ust. 1 pkt 2 UPoś).
58. W odniesieniu do przedsięwzięć finansowanych ze środków Unii Europejskiej, po negocjacjach z KE, Polska umieściła w każdym z Programów Operacyjnych na lata 2007-2013 następującą klauzulę:

„Projekty współfinansowane w ramach programu operacyjnego będą w pełni zgodne z postanowieniami dyrektywy OOS, siedliskowej i ptasiej. W fazie wyboru projektów zostaną zastosowane odpowiednie kryteria kwalifikacyjne celem zagwarantowania, że projekty spełniają wymagania nakreślone przez powyżej wymienione dyrektywy. Współfinansowanie projektów, które negatywnie oddziałują na potencjalne obszary Natura 2000 (tzn. te obszary, które w opinii Komisji Europejskiej powinny zostać wyznaczone do 1 maja 2004 roku, ale nie zostały wyznaczone przez Polskę), nie będzie dozwolone.”

59. W świetle ww. klauzuli KE stoi na stanowisku, że ocena w sprawie wpływu danego przedsięwzięcia na obszary Natura 2000 powinna dotyczyć nie tylko listy oficjalnej, przekazanej przez stronę polską w 2004 r. (z kolejnymi uzupełnieniami) do KE (zawierającej zarówno projektowane obszary siedliskowe, jak i obszary ptasie wyznaczone przez Rząd RP), ale również obszarów z tzw. *shadow list* o zasięgu zgłoszonym przez organizacje ekologiczne do KE.³²,
60. Obszary z tzw. *shadow list*, zgodnie z przyjętym przez KE stanowiskiem, potwierdzonym orzeczeniami TSWE, są objęte ochroną zgodnie z tzw. „zasadą ostrożności” (*precautionary principle*) wynikającą z Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską³³. W związku z tym:

³² Aktualne informacje o potencjalnych obszarach Natura 2000 są dostępne na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska pod adresem: <http://natura2000/natura2000/pl/>

³³ Por. orzeczenia TSWE w sprawach: C-178/84 *Reinheitsgebot*, C-127/02 *Waddenervereniging i Vogelbeschermingsvereniging*, C-6/04 *KE v. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej*, oraz C-239/04 *Castro Verde*

- 1) nie można podjąć żadnych działań mających negatywny wpływ na obszary ptasie z *shadow list*³⁴;
- 2) należy przyjąć, że w odniesieniu do obszarów siedliskowych z *shadow list* konieczne byłoby przeprowadzenie oceny równorzędnej do tej, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy Siedliskowej³⁵, jednakże niedozwolone jest stosowanie procedury przewidzianej w art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej (jego odpowiednikiem jest art. 34 UoP), czyli nie można wydać zgody na realizację inwestycji, która będzie miała znaczący negatywny wpływ na potencjalny obszar Natura 2000.

Postępowanie w zakresie oceny wpływu przedsięwzięcia na obszar sieci Natura 2000

61. Wyznaczenie obszarów siedliskowych chronionych w ramach sieci Natura 2000 następuje, po uzgodnieniu z KE, w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska (art. 26 i 27 UoP). Obecnie nie została jeszcze uzgodniona z KE ostateczna lista obszarów siedliskowych Natura 2000 w Polsce.
62. Obszary ptasie zostały wyznaczone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000³⁶. Podkreślenia wymaga, że nowelizacja przedmiotowego rozporządzenia z dnia 5 września 2007 r.³⁷ istotnie rozszerzyła listę tzw. obszarów ptasich tj. do 124 obszarów.
63. Zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (art. 33 ust. 1 UoP). Przepis ten odnosi się do wszystkich obszarów wyznaczonych oraz projektowanych, objętych listą oficjalną. UoP przewiduje w art. 34 możliwość realizacji, pod pewnymi warunkami, przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000.
64. Planowane przedsięwzięcie, które może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, podlega postępowaniu OOŚ w trybie określonym w UPoś i wymaga uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Dotyczy to przedsięwzięć:
 - 1) mogących znacząco oddziaływać na środowisko należących do **grupy I** lub **grupy II**, (określonych w art. 51 ust. 1 pkt 1 i 2 UPoś);
 - 2) wszystkich innych inwestycji, które nie są bezpośrednio związane z ochroną obszarów Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony, jeśli ich realizacja może znacząco oddziaływać na ten obszar - tzw. **grupa III** (art. 51 ust. 1 pkt 3 UPoś).
65. W ramach oceny oddziaływania na obszary Natura 2000:
 - 1) w przypadku przedsięwzięć z I grupy lub II grupy, dla których stwierdzono obowiązek sporządzenia raportu OOŚ elementy raportu określone w art. 52 ust. 1 pkt 4-7 UPoś powinny uwzględniać przewidywane oddziaływanie wszystkich możliwych do realizacji wariantów w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. Jeśli w raporcie OOŚ takich informacji nie będzie, organ prowadzący postępowanie OOŚ, powinien wezwać wnioskodawcę do uzupełnienia raportu OOŚ o informacje dotyczące oddziaływania na stan obszaru Natura 2000;
 - 2) w przypadku przedsięwzięć z tzw. III grupy, jeżeli organ właściwy do wydania decyzji, o których mowa w pkt 41 Wytucznych, stwierdzi, że planowane przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie jest ono bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynika z tej ochrony, wyda postanowienie o

³⁴ Por wyrok TSWE w sprawie C-374/98 Basses Corbieres

³⁵ Por. orzeczenia TSWE w sprawach: C-355/90 Santoña Marshes oraz C-371/98 First Corporate Shipping

³⁶ Dz. U. Nr 229, poz. 2313, z późn. zm.

³⁷ Dz. U. Nr 179, poz. 1275

zawieszeniu postępowania do czasu uzyskania przez beneficjenta decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 46b ust. 1 UPoś).

W takim przypadku zakres raportu OOS powinien być ograniczony do określenia oddziaływania przedsięwzięcia w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (art. 51 ust. 2a UPoś).

Pierwszoplanowym celem oceny określonej w ppkt 1 i 2 powinno być poszukiwanie wariantu przedsięwzięcia, który nie wpływa negatywnie na obszar Natura 2000.

UWAGA! Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 powinna uwzględniać także analizę skumulowanych efektów tej inwestycji z innymi istniejącymi i planowanymi przedsięwzięciami, które mogą mieć znaczenie dla celu ochrony danego obszaru Natura 2000 (patrz też wyjaśnienia zawarte w pkt 54 Wytucznych).

66. Ocena powinna uwzględniać wszelkie elementy przyczyniające się do integralności obszaru Natura 2000 i ogólnej spójności sieci Natura 2000, w tym:

- 1) powiązania strukturalne i uwarunkowania funkcjonalne siedlisk i gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000;
- 2) wielkość i zasięg występowania siedlisk i populacji gatunków;
- 3) rolę obszaru względem regionu biogeograficznego i spójności sieci Natura 2000.

Pojęcie integralności odnosi się do obszaru Natura 2000. Definiowane jest jako spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych dla których zaprojektowano lub wyznaczono dany obszar Natura 2000. W ocenie integralności uwzględnienia się poszczególne siedliska i gatunki będące przedmiotem ochrony w danym obszarze, ocenę stanu ich zachowania wynikającą z krajowego monitoringu przyrodniczego³⁸ podatność na zagrożenia, powierzchnię siedliska lub liczebność populacji gatunku, uwarunkowania środowiska np. stosunki wodne i wymogi funkcjonalne np. ciągłość przestrzeni, dostępność miejsc niezbędnych do realizacji określonych funkcji życiowych (np. miejsca żerowania, rozrodu).

Pojęcie spójności odnosi się do sieci obszarów Natura 2000, w tym także do korytarzy ekologicznych warunkujących ciągłość przestrzenną tego systemu. Definiowane jest jako kompletność zasobów przyrodniczych w sieci i zachowanie powiązań funkcjonalnych pomiędzy poszczególnymi elementami sieci, czyli obszarami Natura 2000, na poziomie regionu biogeograficznego w danym kraju, gwarantujących utrzymanie we właściwym stanie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków. W ocenie spójności uwzględnia się: kryteria reprezentatywności i liczebności, występowanie względem zasięgu, fragmentację przestrzeni, ocenę właściwego stanu ochrony na podstawie krajowego monitoringu przyrodniczego.

67. Należy podkreślić, że potencjalny bezpośredni lub pośredni wpływ realizacji przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 nie dotyczy wyłącznie tych zamierzeń inwestycyjnych, które znajdują się w granicach obszaru Natura 2000, ale również znajdujących się poza tym obszarem, ale mogących na niego oddziaływać.

68. Jeżeli na terenie, na którym realizowane jest przedsięwzięcie, dla którego została wydana jedna z decyzji, o których mowa w pkt 41 Wytucznych, został wyznaczony obszar Natura 2000, beneficjent powinien złożyć, w terminie 6 miesięcy od dnia wyznaczenia tego obszaru, wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych

³⁸ Informacja o krajowym monitoringu przyrodniczym znajduje się na stronie Ministerstwa Środowiska (<http://natura2000/natura2000/pl/>)

uwarunkowaniach w zakresie oddziaływania na obszar Natura 2000 (art. 46 ust. 4f UPoś).

69. W przypadku przedsięwzięcia, które może mieć znaczący negatywny wpływ na obszar Natura 2000 jego realizacja może mieć miejsce tylko w sytuacji spełnienia łącznie następujących przesłanek (art. 34 ust. 1 w zw. z art. 35a UoP):

- 1) dla przedsięwzięcia nie ma rozwiązań alternatywnych;
- 2) za realizacją przedsięwzięcia przemawiają konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym;
- 3) zapewnione zostało wykonanie kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

Pomimo, iż powyższe warunki muszą być spełnione łącznie, należy podkreślić, że „brak rozwiązań alternatywnych” ma kluczowe znaczenie dla zastosowania pozostałych przesłanek określonych w art. 34 ust. 1 UoP.

Właściwy organ wydając decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, zobowiązuje wnioskodawcę do wykonania kompensacji przyrodniczej ustalając jej zakres, miejsce, termin i sposób wykonania, a następnie nadzorując jej realizację. Koszty wykonania kompensacji ponosi wnioskodawca (beneficjent). Informacja o określonej w decyzji środowiskowej kompensacji jest przekazywana KE przez ministra właściwego do spraw środowiska każdorazowo, a więc także w sytuacji opisanej w pkt 70 Wytycznych (patrz: pkt 16 lit. c Instrukcji).

70. W przypadku przedsięwzięcia, które może mieć znaczący negatywny wpływ na siedlisko lub gatunek o znaczeniu priorytetowym³⁹, realizacja przedsięwzięcia może mieć miejsce jeżeli zostały spełnione łącznie przesłanki, o których mowa w pkt 69 Wytycznych oraz wyłącznie w celu (art. 34 ust. 2 UoP):

- 1) ochrony zdrowia i życia ludzi;
- 2) zapewnienia bezpieczeństwa publicznego;
- 3) uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- 4) wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii KE. W tym przypadku właściwy organ zwraca się do ministra właściwego do spraw środowiska o wystąpienie z wnioskiem do KE o wydanie przedmiotowej opinii, którą należy traktować jako wiążącą⁴⁰.

71. W celu dokonywania prawidłowej oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 zaleca się wykorzystywanie wyjaśnień zawartych w odpowiednich wytycznych wspólnotowych.⁴¹

72. Jeżeli działania na obszarze Natura 2000 – istniejącym, projektowanym lub potencjalnym (spełniającym kryteria dyrektywy Siedliskowej lub Ptasiej), zostały

³⁹ Siedliska i gatunki o znaczeniu priorytetowym z punktu widzenia prawa wspólnotowego są określone w Aneksie I i II do dyrektywy Siedliskowej (zaznaczone gwiazdką) transponowanymi do polskiego porządku prawnego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. Nr 94, poz. 795).

⁴⁰ Rozstrzygnięcie zawarte w decyzji środowiskowej będzie uzależnione od treści tej opinii

⁴¹ Assessment of Plans and Project significantly affecting Natura 2000 sites (November 2001): Methodological guidance on the provisions of Article 6 (3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC; Guidance document on the Article 6 (4) (January 2007): Clarification of the concepts of: alternative solutions, imperative reasons of overriding public interest, compensatory measures, overall coherence, Opinion of the Commission oraz Managing Natura 2000 sites: the provisions of Article 6 of the Habitats Directive 92/43/EEC. Dokumenty są dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/environment/nature/natura2000/management/guidance_en.htm lub na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska pod adresem: <http://natura2000/natura2000/pl/?d=4>

podjęte bez zezwolenia lub bez przeprowadzenia postępowania OOS – wojewoda (dyrektor urzędu morskiego) nakazuje ich natychmiastowe wstrzymanie i podjęcie w wyznaczonym terminie niezbędnych czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu danego obszaru, jego części lub chronionych na nim gatunków (art. 37 UoP).

Ustalenie granic obszarów Natura 2000

73. W związku z brakiem ostatecznej listy obszarów Natura 2000 istotnym problemem przy przeprowadzaniu procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na te obszary może być brak dokładnych opisów granic według działek ewidencyjnych tych obszarów, w wyniku czego gminy nie są w stanie nanieść granic obszarów Natura 2000 do mpzp.
74. Do czasu opracowania planów ochrony obszarów Natura 2000, w których znajdują się szczegółowe opisy granic, w przypadku wątpliwości związanych z przebiegiem granicy obszaru Natura 2000 oraz dokładnym ustaleniem wpływu inwestycji na ten obszar, beneficjent bądź potencjalny beneficjent powinien zwrócić się o wyjaśnienie do wojewody, który na podstawie posiadanych informacji pomoże ustalić, czy inwestycja będzie mogła znacząco oddziaływać na gatunki i siedliska chronione na obszarze Natura 2000.
Służby wojewody powinny być w posiadaniu materiałów w większych skalach, różnego rodzaju inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczych oraz innych dokumentacji, które razem z obecnymi opracowaniami kartograficznymi przekazanymi do KE i posiadaną wiedzą oraz wynikami postępowania w sprawie OOS pozwolą ustalić, czy dane przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na stan obszaru Natura 2000.
75. Dla przedsięwzięć drogowych i kolejowych z grupy I jednym z elementów raportu OOS są mapy w skali 1:10000 lub większej (art. 52 ust. 1 pkt 10a lit. a tiret pierwsze UPoś). Jednakże, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 18 maja 2005 r. o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska i niektórych innych ustaw, do czasu ustanowienia w trybie UoP planu ochrony dla obszaru Natura 2000, do raportu OOS należy dołączyć ww. mapy w skali, w jakiej są one dostępne.

G. Postępowanie transgraniczne

76. W przypadku stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytoria państw sąsiednich na skutek realizacji planowanego przedsięwzięcia, należy przeprowadzić **postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko** (art. 58 ust. 1 UPoś). Prowadzi je organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Procedura ta jest określona w art. 58-69 UPoś.
77. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach nie powinno mieć miejsca przed zakończeniem postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko (art. 64 ust. 2 UPoś).
78. Istotnym elementem postępowania transgranicznego jest postanowienie organu o przeprowadzeniu postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, w którym ustala się zakres dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia tego postępowania oraz obowiązek sporządzenia tej dokumentacji, przez wnioskodawcę, w języku państwa, na którego terytorium może oddziaływać przedsięwzięcie. Na postanowienie to przysługuje zażalenie (art. 60 ust 2 UPoś).

79. W toku postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym należy zapewnić możliwość udziału w postępowaniu właściwych organów oraz społeczeństwa państwa narażonego.
W toku postępowania prowadzone są również konsultacje z państwem, na którego terytorium może oddziaływać przedsięwzięcie; konsultacje te dotyczą środków eliminowania lub ograniczania transgranicznego oddziaływania na środowisko (art. 63 UPoś).
80. Uwagi i wnioski dotyczące informacji zawierających dane, o których mowa w art. 49 ust. 3 UPoś, złożone przez państwo narażone, rozpatruje się przy wydawaniu postanowienia w sprawie ustalenia zakresu raportu OOS (art. 64 ust. 1 UPoś).
- Zgodnie z art. 52 ust. 4a UPoś, w razie stwierdzenia możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, wszystkie informacje przedstawiane w raporcie OOS, powinny uwzględniać określenie oddziaływania planowanego przedsięwzięcia poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
81. Organ, wydając decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, musi rozpatrzyć uwagi i wnioski dotyczące raportu OOS złożone przez państwo narażone oraz wyniki konsultacji prowadzonych z tym państwem.
82. Zgodnie z art. 65 UPoś, po wydaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, minister właściwy do spraw środowiska przekazuje ją państwu uczestniczącemu w postępowaniu OOS wraz z decyzją, o której mowa w art. 46 ust. 4 UPoś.
83. Postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko przeprowadza się również w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, o których mowa w art. 40 ust. 1 pkt 2 UPoś.

H. Dokumentowanie postępowania OOS na potrzeby wniosku o dofinansowanie

84. Beneficjenci są zobowiązani do dołączenia do wniosku o dofinansowanie dla projektu infrastrukturalnego wymagającego przeprowadzenia postępowania OOS⁴² (załącznik Ia oraz Ib Wytycznych) wymaganej dokumentacji z postępowania OOS.
Dokumenty powinny być przekazywane w postaci kserokopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez osoby (organy) uprawnione do reprezentowania danej jednostki organizacyjnej.
85. W przypadku, gdy projekt o charakterze infrastrukturalnym nie został wymieniony w Aneksie I albo II dyrektywy OOS (tj. uznano go za przedsięwzięcie nie mogące znacząco oddziaływać na środowisko) bądź nie wpływa znacząco na obszar Natura 2000, załącznik Ia należy wypełnić w ograniczonym zakresie (patrz: pkt 26 Instrukcji). W takiej sytuacji konieczne będzie także wypełnienie załącznika Ib.
86. Gdy przedmiotem projektu ubiegającego się o dofinansowanie jest inwestycja o charakterze nieinfrastrukturalnym (np. zakup sprzętu, urządzeń, taboru) albo tzw. projekt „miękki” (np. szkolenia, kampania edukacyjna) załącznik Ia również należy wypełnić w ograniczonym zakresie (patrz: pkt 27 Instrukcji), jednakże wypełnienie załącznika Ib nie będzie w tym wypadku konieczne.

⁴² Należącego do I, II lub III grupy

87. Dokumentacja OOS powinna zostać przekazana wraz z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach i obejmuje:

1) streszczenie w języku niespecjalistycznym

Beneficjenci są zobowiązani dostarczyć streszczenie w języku niespecjalistycznym (nietechnicznym) informacji zawartych w raporcie OOS. Streszczenie stanowi jeden z obligatoryjnych elementów raportu OOS (art. 52 ust. 1 pkt 14 UPoś w zw. z art. 52 ust 1a UPoś).

Wymagane jest streszczenie będące częścią materiału dowodowego w postępowaniu OOS, tzn. takie, które podlegało konsultacjom społecznym i które jest elementem raportu OOS dołączanego do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W żadnym wypadku nie może to być streszczenie opracowane we własnym zakresie przez beneficjenta, które nie podlegało ocenie organów administracji i konsultacjom społecznym.

Zalecane jest, aby takie streszczenie obejmowało informacje zawarte w każdym rozdziale raportu OOS oraz podsumowanie i odpowiadało każdemu elementowi raportu OOS zgodnie z art. 52 UPoś.

W przypadku, gdy uzasadnienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub streszczenie w języku niespecjalistycznym budzą uzasadnione wątpliwości odnośnie rzeczywistego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, właściwe instytucje weryfikujące dokumentację środowiskową powinny występować do beneficjenta o dostarczenie całego raportu OOS.

2) wyniki konsultacji z właściwymi organami administracji publicznej

a) stanowiska właściwych organów w przedmiocie uzgodnienia środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia (w tym w zakresie dotyczącym obszarów Natura 2000) – dotyczy wszystkich przedsięwzięć

W zależności od kategorii przedsięwzięcia, należy dołączyć stanowiska organów w przedmiocie uzgodnienia środowiskowych warunków realizacji przedsięwzięcia wskazanych w pkt 49 Wytucznych, które powinno mieć formę postanowienia.

b) postanowienie w przedmiocie obowiązku sporządzenia raportu (i ustalenia jego zakresu) lub jego braku (z uwzględnieniem obszarów Natura 2000) wraz z opiniami właściwych organów - dotyczy projektów z grupy II oraz grupy III (które mogą znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000, a nie są przedsięwzięciami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko).

Należy załączyć postanowienie oraz opinie właściwych organów, o których mowa w pkt 48 ppkt 3 Wytucznych.

W przypadku wydania przez właściwy organ postanowienia o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOS, niezwykle istotne jest, by zawierało ono odpowiednie uzasadnienie, które w szczególności wskazywać będzie, że przy uwzględnieniu kryteriów określonych w § 4 i 5 rozporządzenia OOS (uwzględniając wszystkie wymogi określone w Aneksie III do dyrektywy OOS), cechy przedsięwzięcia takie jak:

- jego rodzaj i charakterystyka,
 - jego usytuowanie,
 - rodzaj i skala możliwego oddziaływania na środowisko,
- nie wskazują na występowanie znaczącego oddziaływania na środowisko..

Jeżeli rozstrzygnięcie zawarte w postanowieniu o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOS było sprzeczne z opinią wyrażoną przez jeden z organów opiniujących (lub oba organy), a w szczególności gdyby organy te zalecały sporządzenie raportu OOS, a organ prowadzący postępowanie mimo to nie nałożył na wnioskodawcę obowiązku w tym zakresie, uzasadnienie postanowienia musi zawierać wyraźne i jeszcze bardziej przekonujące argumenty, niż gdyby organ podzielił stanowisko organów opiniujących.

- c) w przypadku zapytania o zakres raportu – postanowienie wraz z opiniami właściwych organów – patrz pkt 48 ppkt 2 Wytucznych;
- d) w przypadku postępowania transgranicznego – postanowienie, o którym mowa w pkt 78 Wytucznych.

3) Wyniki konsultacji społecznych

Zgodnie z art. 32 ust. 1 pkt 1 i 2 UPoś, przewidziane są następujące formy udziału społeczeństwa:

- a) składanie uwag i wniosków (w terminie 21 dni i w miejscu wskazanym przez organ prowadzący postępowanie OOS) – w każdym postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa,
- b) przeprowadzenie rozprawy administracyjnej otwartej dla społeczeństwa – fakultatywnie.

Wyniki postępowania z udziałem społeczeństwa powinny zostać przedstawione w uzasadnieniu do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 56 ust. 8 UPoś). Właściwie sformułowane uzasadnienie powinno zawierać następujące informacje⁴³:

- kiedy i w jaki sposób podano do publicznej wiadomości (ogłoszenie informacji w sposób zwyczajowo przyjęty, w siedzibie organu właściwego w sprawie oraz poprzez obwieszczenie w pobliżu miejsca planowanego przedsięwzięcia, a w sytuacji, gdy siedziba właściwego organu mieści się na terenie innej gminy niż gmina właściwa miejscowo ze względu na przedmiot ogłoszenia – czy także przez ogłoszenie w prasie lub w sposób zwyczajowo przyjęty w miejscowości lub miejscowościach właściwych ze względu na przedmiot ogłoszenia)⁴⁴ informacji o umieszczeniu danych o wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w publicznie dostępnym wykazie danych i sposobie ich umieszczenia, podając do publicznej wiadomości należy przedstawić również treść wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, miejsce i termin składania uwag i wniosków do wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz do raportu OOS, ewentualnie informacje o prowadzonym postępowaniu transgranicznym,
- czy istniała możliwość zapoznania się z ww. dokumentacją w siedzibie organu prowadzącego postępowanie (należy podać jego nazwę oraz adres) bądź w inny sposób (np. za pośrednictwem strony internetowej),
- jaki był okres przewidziany na składanie uwag i wniosków, z podaniem daty początkowej i końcowej (UPoś przewiduje 21-dniowy termin),

⁴³ Jeżeli informacje o udziale społeczeństwa są w sposób niewystarczający odzwierciedlone w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach właściwa instytucja przyznająca dofinansowanie na realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej może wezwać beneficjenta do złożenia oświadczenia o sposobie przeprowadzenia konsultacji społecznych w toku postępowania OOS oraz przedłożenia dokumentów potwierdzających przeprowadzenie takich konsultacji (np. obwieszczenia, zawiadomienia)

⁴⁴ Także poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej organu właściwego do wydania decyzji, jeśli organ ten prowadzi taką stronę.

- czy wpłynęły w przewidzianym terminie uwagi i wnioski. Jeżeli wpłynęły, należy wszystkie dokładnie wymieniść (można w grupach, gdy większa ilość wniosków dotyczyła jednego zagadnienia); jeżeli żadne uwagi nie zostały zgłoszone, to należy wskazać na ten fakt,
- w jaki sposób organ rozpatrzył zgłoszone uwagi i wnioski tj. które z nich uwzględnił i w jakim zakresie, a których nie uwzględnił i dlaczego. Każdy rodzaj rozstrzygnięcia dotyczącego uwag i wniosków należy umotywić.

W przypadku, gdy przeprowadzono rozprawę administracyjną otwartą dla społeczeństwa, jej przebieg powinien być udokumentowany w formie protokołu z rozprawy. W celu ograniczenia potencjalnych konfliktów społecznych, zaleca się właściwym organom przeprowadzenie rozprawy administracyjnej w każdym przypadku dla przedsięwzięć, które ze względu na swoją skalę lub charakter oddziaływania mogą powodować uzasadnione obawy społeczności.

Tereny zamknięte

W świetle obecnie obowiązujących przepisów zasadą jest, że na terenach zamkniętych nie stosuje się przepisów umożliwiających udział społeczeństwa w postępowaniu OOS.

W odniesieniu do przedsięwzięć dotyczących linii kolejowych możliwość przeprowadzenia konsultacji społecznych na terenach zamkniętych została wyłączona jedynie w stosunku do przedsięwzięć, o których informacjom przyznano klauzulę tajności (art. 37 UPoś).

W stosunku do pozostałych terenów stosuje się ogólne przepisy dotyczące udziału społeczeństwa (art. 31-36 UPoś). UWAGA! Mając na uwadze wyjaśnienia i zalecenia zawarte w pkt 15 Wytucznych dla przedsięwzięć planowanych na obszarach zamkniętych należy przedstawić wyniki konsultacji społecznych w analogiczny sposób jak opisano w ppkt 3.

Załączniki do Wytucznych i ich stosowanie

88. W celu zapewnienia właściwego wypełnienia formularza wniosku o dofinansowanie przez beneficjenta i oceny przedłożonej dokumentacji przez właściwe instytucje przyznające dofinansowanie na realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej:
- 1) w zakresie wypełniania *załączników (Ia) i (Ib)* należy stosować wskazówki zawarte w Instrukcji będącej *załącznikiem II* do Wytucznych;
 - 2) w zakresie sprawdzenia kompletności dokumentacji środowiskowej zaleca się beneficjentom stosowanie listy sprawdzającej zamieszczonej w *załączniku III* do Wytucznych;
 - 3) właściwe instytucje dokonujące oceny dokumentacji środowiskowej dla projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej są zobowiązane do stosowania listy sprawdzającej stanowiącej *załącznik III* w ramach swoich procedur wewnętrznych.

Załącznik Ia - formularz do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS

A.1. W jaki sposób projekt:

- a) przyczynia się do osiągnięcia trwałości środowiska naturalnego (europejska polityka w dziedzinie zmian klimatycznych, powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej itd.);
- b) przestrzega zasad dotyczących działań zapobiegawczych oraz gwarantuje, że szkoda środowiskowa powinna być usunięta u źródła;
- c) przestrzega zasady „zanieczyszczający płaci”

POLE TEKSTOWE

A.2. Konsultacje z organami ds. ochrony środowiska

Czy przeprowadzono konsultacje z organami ds. ochrony środowiska, których dany projekt może dotyczyć, z uwagi na ich konkretne obowiązki?

Tak Nie

Jeżeli tak, proszę podać nazwy i adresy oraz wyjaśnić zakres obowiązków organu:

POLE TEKSTOWE

Jeżeli nie, proszę podać powody:

POLE TEKSTOWE

A.3. Ocena wpływu na środowisko naturalne

A.3.1. ZEZWOLENIE NA INWESTYCJĘ⁴⁵

A.3.1.1. Czy wydano już zezwolenie na realizację tego projektu?

Tak Nie

A.3.1.2. Jeżeli tak, proszę podać datę

dd/mm/rrrr

A.3.1.3. Jeżeli nie, proszę podać datę złożenia oficjalnego wniosku o zezwolenie na inwestycję:

dd/mm/rrrr

A.3.1.4. Kiedy spodziewane jest wydanie ostatecznej decyzji?

dd/mm/rrrr

A.3.1.5. Określić właściwe władze, które wydały lub wydadzą zezwolenie na inwestycję:

POLE TEKSTOWE

⁴⁵ „Zezwolenie na inwestycję” oznacza decyzję właściwej (krajowej) władzy lub władz, na podstawie której wykonawca otrzymuje prawo do realizacji projektu.

A.3.2. STOSOWANIE DYREKTYWY RADY 85/337/EWG W SPRAWIE OCENY WPLYWU NA ŚRODOWISKO NATURALNE⁴⁶

A.3.2.1. Czy projekt jest rodzajem przedsięwzięcia objętym:

- Aneksem I dyrektywy (proszę przejść do pytania A.3.2.2.)
- Aneksem II dyrektywy (proszę przejść do pytania A.3.2.3.)
- Żadnym z powyższych załączników (proszę przejść do pytania A.3.3.)

A.3.2.2. Jeżeli projekt objęty jest załącznikiem I dyrektywy, proszę załączyć następujące dokumenty:

- a) informacje, o których mowa w art. 9 ust.1 dyrektywy
- b) nietechniczne podsumowanie⁴⁷ badania dotyczącego wpływu na środowisko naturalne prowadzonego na potrzeby tego projektu;
- c) informacje na temat konsultacji przeprowadzonych z organami ds. ochrony środowiska, zainteresowanymi stronami i, w stosowanych przypadkach, z państwami członkowskimi.

A.3.2.3. Jeżeli projekt objęty jest załącznikiem II dyrektywy, czy przeprowadzono ocenę wpływu na środowisko naturalne?

- Tak (w takim przypadku proszę załączyć niezbędne dokumenty wskazane w pkt A.3.2.2)
- Nie (w takim przypadku proszę wyjaśnić powody i podać dane dotyczące progów, kryteria lub określić badania przeprowadzone oddzielnie dla każdego przypadku, które doprowadziły do wniosku, że dany projekt nie ma znaczącego wpływu na środowisko):

POLE TEKSTOWE

A.3.3. STOSOWANIE DYREKTYWY 2001/42/WE W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ŚRODOWISKA⁴⁸

A.3.3.1. Czy projekt wynika z planu lub programu objętego zakresem wymienionej dyrektywy?

- NIE – w takim przypadku proszę podać krótkie wyjaśnienie:

POLE TEKSTOWE

- TAK – w takim przypadku proszę podać, w celu dokonania oceny czy uwzględniono szerszy, potencjalny, skumulowany wpływ projektu, link internetowy do nietechnicznego podsumowania⁴⁹ sprawozdania dotyczącego ochrony środowiska sporządzonego na potrzeby planu lub programu lub dostarczyć kopię elektroniczną tego sprawozdania.

⁴⁶ W sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne („dyrektywa w sprawie oceny wpływu na środowisko”) (Dz. U. L 175 z 5.7.1985, str. 40), ostatnio zmieniona dyrektywą 2003/35/WE (Dz. U. L 156 z 25.6.2003, str. 17).

⁴⁷ Opracowane zgodnie z art. 5 ust. 3 dyrektywy 85/337/EWG ze zmianami.

⁴⁸ Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. U. L 197 z 21.7.2001, str. 30).

⁴⁹ Opracowanego zgodnie z załącznikiem I lit. j) dyrektywy 2001/42/WE.

POLE TEKSTOWE

A.4. Ocena wpływu na obszary Natura 2000

A.4.1. Czy projekt może wywierać istotny negatywny wpływ na obszary objęte lub które mają być objęte siecią NATURA 2000?

Tak, w takim przypadku

(1) Proszę przedstawić podsumowanie wniosków wynikających z odpowiednich ocen przeprowadzonych zgodnie z art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG⁵⁰

POLE TEKSTOWE

(2) Jeżeli podjęcie środków kompensujących uznano za konieczne zgodnie z art. 6 ust. 4, proszę dostarczyć kopię formularza Informacje na temat projektów, które mogą wywierać istotny negatywny wpływ na obszary NATURA 2000, zgłoszone Komisji (DG ds. Środowiska) na mocy dyrektywy 92/43/EWG⁵¹.

Nie, w takim przypadku proszę załączyć wypełnioną przez właściwą instytucję deklarację z załącznika Ib.

A.5. Dodatkowe integracyjne środki w zakresie ochrony środowiska

Czy w projekcie przewidziano, oprócz oceny wpływu na środowisko naturalne, jakiegokolwiek dodatkowych integracyjnych środków w zakresie ochrony środowiska (tj. audyt środowiskowy, zarządzanie środowiskiem, specjalny monitoring środowiskowy)?

Tak

Nie

Jeżeli tak, proszę podać szczegóły:

POLE TEKSTOWE

A.6. Koszt środków podjętych w celu skorygowania negatywnego wpływu na środowisko naturalne

Jeżeli są one zawarte w kosztach całkowitych, proszę oszacować udział kosztów środków podjętych w celu zmniejszenia lub skompensowania negatywnego wpływu na środowisko naturalne

%

Proszę podać krótkie wyjaśnienie:

POLE TEKSTOWE

A.7. W przypadku projektów dotyczących gospodarki wodnej, ściekowej i odpadów stałych:

Wyjaśnić, czy projekt jest spójny z sektorowym/zintegrowanym planem lub programem połączonym z wdrożeniem polityki wspólnotowej lub prawodawstwa w tych dziedzinach:

POLE TEKSTOWE

⁵⁰ Dz. U. L 206 z 22.7.1992, str. 7.

⁵¹ Dokument 99/7 rev.2 przyjęty przez Komitet ds. Siedlisk Naturalnych (w którego skład wchodzi przedstawiciele państw członkowskich i ustanowiony na mocy dyrektywy 92/43/EWG) na posiedzeniu w dniu 4.10.1999.

Załącznik Ib – zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000

Organ odpowiedzialny⁵² _____
po zbadaniu wniosku dotyczącego projektu _____
który ma być zlokalizowany w _____

oświadcza, że projekt nie wywrze istotnego oddziaływania na obszar *NATURA 2000* z następujących powodów:

POLE TEKSTOWE

W związku z tym uznano, że przeprowadzenie oceny, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG, nie jest niezbędne.

W załączniku znajduje się mapa w skali 1:100 000 (lub w skali najbardziej zbliżonej do wymienionej) ze wskazaniem lokalizacji projektu oraz przedmiotowego obszaru *NATURA 2000*, jeżeli taki istnieje.

Data (dd/mm/rrrr): _____

Podpis: _____

Nazwisko: _____

Stanowisko: _____

Organ: _____

(Organ odpowiedzialny za monitorowanie obszarów *NATURA 2000*)

Pieczęć urzędowa:

⁵² Właściwy wojewoda

Załącznik II - instrukcja wypełniania formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS

Oznaczenie poszczególnych punktów załącznika Ia literą „A” zostało przyjęte na potrzeby Wytycznych. Właściwe instytucje zarządzające przyjmą odpowiednią numerację w przygotowywanych wzorach wniosku o dofinansowanie z zastrzeżeniem obowiązku zachowania wymogów określonych w Wytycznych.

W przypadku, gdy na projekt ubiegający się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej składa się więcej niż jedno przedsięwzięcie w rozumieniu UPOś, dla każdego z takich przedsięwzięć należy złożyć oddzielny formularz (Załącznik Ia), przy czym treść pkt A.1., A.6. i A.7. będzie identyczna dla wszystkich przedsięwzięć wchodzących w skład projektu.

A.1.

1. W polu tekstowym należy w zwięzły sposób odnieść się do pytań wskazanych w załączniku opisując w jaki sposób realizacja projektu wpisuje się w wspólnotowe i krajowe polityki dotyczące ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

A.2.

2. Należy zaznaczyć właściwy kwadrat i wskazać w zwięzły sposób właściwe organy i ich udział w postępowaniu OOS (decyzja, uzgodnienie, opinia etc.).

A.3.

A.3.1. Zezwolenie na inwestycję

3. Przez „zezwolenie na inwestycję” („development consent”) należy rozumieć zbiór niezbędnych decyzji koniecznych do uzyskania w procesie inwestycyjnym, którego ostatnim etapem jest pozwolenie na budowę. Patrz: wyjaśnienia w pkt 10 Wytycznych.

A.3.1.1.

Kwadrat pierwszy (Tak)

Kwadrat pierwszy (**Tak**) należy zaznaczyć, gdy beneficjent posiada ostateczne pozwolenie na budowę. W takim wypadku, należy wypełnić pole tekstowe w pkt **A.3.1.2.**

Kwadrat drugi (Nie)

Kwadrat drugi (**Nie**) należy zaznaczyć, gdy beneficjent nie uzyskał jeszcze pozwolenia na budowę. W takim wypadku należy wypełnić pole tekstowe w pkt **A.3.1.3** i **A.3.1.4.**

A.3.1.5.

4. Należy wpisać odpowiednie dane o organie właściwym do wydania pozwolenia na budowę.

A.3.2.

A.3.2.1.

5. UWAGA! To pytanie dotyczy kategorii przedsięwzięć zawartych w aneksach do **dyrektywy OOS**, a nie kategorii przedsięwzięć zawartych w § 2 i 3 rozporządzenia OOS.

A.3.2.2.

6. W przypadku, gdy przedsięwzięcie objęte jest aneksem I dyrektywy OOS należy załączyć następujące dokumenty:

- a) pozwolenie na budowę, jeżeli zostało wydane,
- b) decyzję lokalizacyjną (wziszt, decyzję o ustaleniu lokalizacji autostrady, decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej), jeżeli została wydana,
- c) **decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach**⁵³,
- d) **streszczenie w języku nietechnicznym informacji zawartych w raporcie OOS**,
- e) właściwe dokumenty wskazane w pkt 87 Wytycznych dotyczące:
 - przebiegu procedury udziału społeczeństwa,
 - konsultacji z właściwymi organami,
 - konsultacji z zainteresowanymi stronami,
 - postępowania transgranicznego, jeśli takie było przeprowadzone.

W przypadku przedsięwzięć dla których postępowanie o wydanie pozwolenia na budowę wszczęto przed 28 lipca 2005 r. należy załączyć:

- a) decyzję lokalizacyjną (wziszt, decyzję o ustaleniu lokalizacji autostrady, decyzję o ustaleniu lokalizacji drogi krajowej),
- b) pozwolenie na budowę.

A.3.2.3.

Kwadrat pierwszy (Tak)

7. Kwadrat pierwszy (**Tak**) należy zaznaczyć w sytuacjach, gdy dla przedsięwzięcia z II grupy wydano postanowienie o obowiązku sporządzenia raportu OOS, co oznacza, że o obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko przesądziło indywidualne badanie konkretnego przedsięwzięcia.

Inaczej niż w przypadku rezygnacji z przeprowadzenia OOS (zaznaczenia kwadratu drugiego - Nie), fakt, iż zdecydowano o przeprowadzeniu OOS nie wymaga uzasadnienia w dokumentacji wniosku o dofinansowanie (należy natomiast przedstawić dokumenty, o których mowa w pkt 6 Instrukcji).

Kwadrat drugi (Nie)

8. Kwadrat drugi (**Nie**) należy zaznaczyć w sytuacjach, gdy dla przedsięwzięcia z II grupy wydano postanowienie o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOS (raport OOS nie był sporządzany).

9. W przypadku opisanym w pkt 8 Instrukcji w celu udokumentowania prawidłowo przeprowadzonego screeningu należy:

- a) dołączyć postanowienie organu prowadzącego postępowanie w sprawie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOS oraz wcześniejsze postanowienia organu ochrony środowiska (starosty) i powiatowego inspektora sanitarnego zawierające opinie co do konieczności sporządzenia raportu OOS – patrz pkt 87 ppkt 2 lit. b Wytycznych.

⁵³ Z zastrzeżeniem, o którym mowa w pkt 23 Wytycznych

- b) w polu tekstowym umieszczonym w formularzu wniosku pod kwadratem „Nie” opisać procedurę związaną z kwalifikowaniem projektu do sporządzenia raportu OOŚ, a więc wskazać, że:
- organ prowadzący postępowanie zasięgnął opinii odpowiednich organów opiniujących,
 - organy te wyraziły swoje stanowisko w postanowieniach (wskazać jakie stanowisko zajęły organy i kiedy wydały swoje postanowienia),
 - organ prowadzący postępowanie postanowił o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOŚ dokonując analizy w oparciu o wszystkie kryteria zawarte w § 4 i 5 rozporządzenia OOŚ. Dodatkowo w polu tekstowym należy przedstawić wymienione wyżej argumenty, które powinny znaleźć się w uzasadnieniu postanowienia o odstąpieniu od obowiązku sporządzenia raportu OOŚ. Należy je przytoczyć zarówno wtedy, gdy organ - zgodnie z podanymi wyżej zaleceniami umieścił je w uzasadnieniu swego postanowienia, jak również wtedy (czy zwłaszcza wtedy), gdy tego zaniebdał.

10. Zaleca się wskazać w polu tekstowym, że projekt ze względu na swoje cechy takie jak:

- jego rodzaj i charakterystyka,
- jego usytuowanie,
- rodzaj i skala możliwego oddziaływania na środowisko,

przy uwzględnieniu kryteriów określonych w załączniku III do dyrektywy OOŚ, nie wymaga przeprowadzenia OOŚ.

A.3.3.

11. W pkt A.3.3. należy wymienić te plany i programy (opracowane na szczeblu centralnym, albo regionalnym/lokalnym), które leżały u podstaw tworzenia właściwych programów operacyjnych i które ustanawiają ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć wchodzących w skład projektów ubiegających się o dofinansowanie.

UWAGA! Dla każdego z programów operacyjnych przeprowadzano strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko⁵⁴ (sporządzano prognozę oddziaływania środowisko, o której mowa w art. 41 UPoś).

Kwadrat pierwszy (Nie)

Należy wyjaśnić, że projekt nie wynikał z programu/planu podlegającego procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko albo program/plan został przyjęty przez właściwy organ krajowy przed wejściem w życie dyrektywy SOOŚ⁵⁵. W takim przypadku należy podać jedynie link internetowy do prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej dla właściwego programu operacyjnego, z którego środków projekt ubiega się o dofinansowanie.

Kwadrat drugi (Tak)

Należy podać link internetowy do prognozy oddziaływania na środowisko sporządzonej dla:

- a) właściwego programu operacyjnego, z którego środków projekt ubiega się o dofinansowanie, oraz
- b) programu/planu dotyczącego określonego sektora działalności, w realizację którego wpisuje się przedsięwzięcie wchodzące w skład projektu. Jeżeli dla określonej sfery działalności nie istnieje centralny program/plan, lecz jest ona unormowana odpowiednimi

⁵⁴ Kwestie tzw. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko regulują przepisy 40-45 UPoś

⁵⁵ Dla takich programów/planów nie ma obowiązku przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, chyba że po dacie wejścia w życie dyrektywy SOOŚ opracowywany jest projekt zmiany przedmiotowego programu/planu.

programami/planami regionalnymi bądź lokalnymi, należy wskazać link internetowy do takich programów/planów.

A.4

A.4.1.

12. Pytanie zawarte w pkt A.4.1. dotyczy wszystkich rodzajów przedsięwzięć, także tych, których nie uwzględniono w rozporządzeniu OOS, ani w załącznikach do dyrektywy OOS. Należy podkreślić, że oddziaływanie na obszar Natura 2000 może mieć nie tylko przedsięwzięcie realizowane na terenie takiego obszaru, ale i poza nim.

Kwadrat pierwszy (Tak)

13. Kwadrat pierwszy (**Tak**) należy zaznaczyć, gdy istniało prawdopodobieństwo, że przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i przeprowadzono ocenę oddziaływania na obszary Natura 2000 (odpowiadająca ocenie, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy Siedliskowej, patrz rozdział F Wytycznych):

- 1) ocena wykazała brak znaczącego oddziaływania – należy wypełnić pole tekstowe;
- 2) ocena wykazała znaczące oddziaływanie – należy wypełnić pole tekstowe i dołączyć kopię formularza, o którym mowa w ppkt 2 pkt A.4.1. załącznika Ia.

14. W przypadku przedsięwzięć należących do **I lub II grupy** (wymienionych odpowiednio w § 2 i 3 rozporządzenia OOS), dla których decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach/pozwolenie na budowę⁵⁶ zostało już wydane, dokumentami wskazującymi beneficjentowi, że powinien zaznaczyć ten kwadrat są:

- a) Dla przedsięwzięć z grupy I:
 - decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, z której treści i uzasadnienia wynika, że organ, który ją wydał stwierdził brak lub istnienie negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 (i w związku z tym wskazał w niej występowanie przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej i art. 34 UoP, pozwalających na realizację projektu mimo występowania negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000, a także określił środki kompensacyjne),
 - dodatkowo - poprzedzające tę decyzję uzgodnienie wojewody (dyrektora urzędu morskiego), wydawane w formie postanowienia na podstawie art. 48 ust. 2 pkt 3 lit. a UPoś, z którego treści i uzasadnienia wynika, że wojewoda (dyrektor urzędu morskiego) stwierdził brak lub istnienie negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000.
- b) Dla przedsięwzięć z grupy II:
 - decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, z której treści i uzasadnienia wynika, że organ, który ją wydał stwierdził brak lub istnienie negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 (i w związku z tym wskazał w niej występowanie przesłanek, o których mowa w art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej i art. 34 UoP, pozwalających na realizację projektu mimo występowania negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000, a także określił środki kompensacyjne),
 - dodatkowo - poprzedzające tę decyzję uzgodnienie wojewody (dyrektora urzędu morskiego), wydawane w formie postanowienia na podstawie art. 48 ust. 2 pkt 3 lit. a UPoś, z którego treści i uzasadnienia wynika, że wojewoda (dyrektor urzędu

⁵⁶ Wydane między 1 maja 2004 r. a 28 lipca 2005 r.; wymogi, o których mowa w wyjaśnieniach do pkt A.4.1. odnoszące się do elementów postępowania OOS kończących się decyzją środowiskową należy stosować odpowiednio do pozwoleń na budowę wydanych w tym okresie.

morskiego) stwierdził brak lub istnienie negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000,

- dodatkowo i pomocniczo - postanowienie organu wydającego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, dotyczące potrzeby sporządzenia i określenia zakresu raportu OOS (wydane na podstawie art. 51 ust. 2 UPoś), które nakłada obowiązek sporządzenia raportu OOS, wskazując na potrzebę specjalnego ujęcia czy wyodrębnienia w nim kwestii oddziaływania na obszary Natura 2000,
- dodatkowo i pomocniczo - wydana w formie postanowienia, na podstawie art. 51 ust. 3 pkt 3 UPoś opinia wojewody (dyrektora urzędu morskiego) stwierdzająca, że w danym przypadku może występować oddziaływanie na obszary Natura 2000 i w związku z tym zalecająca sporządzenie raportu OOS i uwzględnienie w nim kwestii oddziaływania na obszary Natura 2000.

15. Jeżeli dla przedsięwzięcia z **grupy III** wydano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach oznacza to, że przeprowadzono ocenę, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy Siedliskowej i z treści tej decyzji wynika bezpośrednio, czy przedsięwzięcie może negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000 czy nie.

16. W przypadku zaznaczenia kwadratu „**Tak**” należy dołączyć:

- a) wyniki (streszczenie lub fragment) raportu OOS dla danego przedsięwzięcia, opisującego jego oddziaływanie na obszar Natura 2000 (stwierdzający brak lub istnienie negatywnego wpływu na obszary Natura 2000). Dodatkowo, wyniki raportu OOS należy krótko streścić w polu tekstowym umieszczonym w formularzu. W polu tym należy też opisać procedurę uzgodnienia z wojewodą (wskazać, że uzgodnienie takie było przeprowadzone, że wojewoda wydał odpowiednie postanowienie oraz jaka była treść tego postanowienia),
- b) wymienione w pkt 14 i 15 Instrukcji dokumenty wskazujące beneficjentowi, że należy zaznaczyć kwadrat „**Tak**”, a więc:
 - uzgodnienie wojewody (dyrektora urzędu morskiego) wymagane przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 48 ust. 2 pkt 3 UPoś), w którym organ ten odnosi się do oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 i na ogół wskazuje, że:
 - √ dla uniknięcia negatywnego oddziaływania konieczne jest zastosowanie określonych rozwiązań, których zastosowanie sprawi, że oddziaływanie nie wystąpi - przy czym takie znaczenie tych rozwiązań powinno wynikać także z raportu OOS, albo że
 - √ negatywnego oddziaływania nie da się uniknąć, a można je tylko minimalizować i dla tej minimalizacji konieczne jest zastosowanie określonych środków,
 - √ negatywnego oddziaływania nie udało się zminimalizować i konieczne jest zastosowanie określonych środków kompensacyjnych (realizacja inwestycji w takiej sytuacji dopuszczalna jest tylko w szczególnych przypadkach, gdy wypełnione są przesłanki z art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej i odpowiadającym mu art. 34 UoP - postanowienie wojewody powinno stwierdzać także istnienie takich przesłanek),
 - decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, która:
 - √ w uzasadnieniu wskazuje na występowanie przesłanek zezwalających na realizację przedsięwzięcia mimo istnienia negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 (przesłanki te wymienione są w art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej i odpowiadającym mu art. 34 UoP),
 - √ określa konieczne do zastosowania środki kompensujące.

- c) kopię wypełnionego formularza „Informacje na temat projektów, które mogą wywierać istotne negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000, zgłoszone Komisji (DG ds. Środowiska) na mocy dyrektywy 92/43/EWG⁵⁷”.

Kwadrat drugi (Nie)

17. Kwadrat drugi (**Nie**) należy zaznaczyć w przypadku, gdy:

- a) organ, wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach uznał, kierując się własnym uznaniem, dopuszczalnym w granicach przewidzianych przez UPOś i dyrektywę Siedliskową, że nie istnieją przesłanki, aby sądzić, iż dany projekt może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i w związku z tym nie wystąpił do wojewody (dyrektora urzędu morskiego) o opinię, o której mowa w art. 51 ust. 3 pkt 3 albo 4 UPOś, ani o uzgodnienie, o którym mowa art. 48 ust. 2 pkt 3 UPOś.
W praktyce może też zaistnieć sytuacja, w której organ - nie mając pewności czy dane przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000 - wystąpił do wojewody (dyrektora urzędu morskiego) o wspomnianą wyżej opinię, a wojewoda (dyrektor urzędu morskiego) stwierdził w swoim postanowieniu, iż oddziaływanie takie nie występuje (w związku z czym nie było już potrzeby, aby organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach zwracał się o uzgodnienie, o którym mowa art. 48 ust. 2 pkt 3 UPOś).
- b) przeprowadzono ocenę, o której mowa w art. 6 ust. 3 dyrektywy Siedliskowej w ramach postępowania OOS (patrz: rozdział F Wytucznych) i ocena ta wykazała brak negatywnego oddziaływania projektu na obszary Natura 2000.

18. Podstawowym dokumentem wydanym w trakcie postępowania administracyjnego potwierdzającym brak istnienia negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 jest decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, a w szczególności jej uzasadnienie, które powinno wskazywać, że dany przedsięwzięcie nie będzie miało takiego oddziaływania ze względu na:

- a) jego rodzaj i charakterystykę,
b) usytuowanie, w tym odległość od obszarów Natura 2000, na które planowane przedsięwzięcie mogłoby mieć potencjalne oddziaływanie - zarówno już oficjalnie wyznaczonych czy przekazanych do Komisji Europejskiej przez Rząd RP, jak i tych znajdujących się na nieoficjalnej liście przygotowanej przez organizacje ekologiczne (tzw. *shadow list*),
c) rodzaj i skalę możliwego oddziaływania na środowisko w kontekście celów, dla których zostały (lub mają zostać) utworzone obszary Natura 2000, na które planowane przedsięwzięcie mogłoby mieć potencjalne oddziaływanie (oceny oddziaływania na dany obszar Natura 2000 dokonuje się w kontekście celów ochronnych, jakim ma służyć ten obszar - to samo przedsięwzięcie może bowiem inaczej oddziaływać np. na teren chroniony ze względu na występujące na nim chronione naturalne siedlisko bagienne, a inaczej - na teren chroniony ze względu na występowanie siedliska gatunku chronionego ptaka).

Obok ww. decyzji, dokumentem potwierdzającym brak negatywnego oddziaływania projektu na obszar Natura 2000 może być także wspomniane postanowienie wojewody (dyrektora urzędu morskiego) wydane na podstawie art. 51 ust. 3 pkt 3 albo 4 UPOś stwierdzające, iż takie oddziaływanie nie występuje.

19. W przypadku, gdy przedsięwzięcie nie jest wymienione w rozporządzeniu OOS i jednocześnie beneficjent nie zaliczył go do mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 i nie wystąpił w związku z tym z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych

⁵⁷ „Informacja dla Komisji Europejskiej, zgodnie z Artykułem 6 Dyrektywy Siedliskowej (Dir. 92/43/EEC). Dokument przekazywany przez ministra właściwego do spraw środowiska do Komisji Europejskiej zgodnie z art. 6 ust. 4 dyrektywy 92/43/EWG

uwarunkowaniach, potwierdzeniem braku negatywnego wpływu na takie obszary jest decyzja zezwalająca na realizację przedsięwzięcia (w praktyce najczęściej pozwolenie na budowę). Organ wydający pozwolenie na budowę, w przypadku gdyby stwierdził, że przedsięwzięcie to mogłoby znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, miałby bowiem obowiązek zawiesić postępowanie do czasu uzyskania przez inwestora decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 46b ust. 1 UPoś). Skoro jednak tego nie zrobił, to trzeba przyjąć, że potwierdził brak istnienia takiego oddziaływania. W takim przypadku należy postępować zgodnie z zaleceniem opisanym w pkt 21 lit. a Instrukcji.

20. W przypadku przedsięwzięć, należących do **I lub II grupy** (wymienionych odpowiednio w § 2 i 3 rozporządzenia OOŚ), dla których decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach została już wydana, dokumentami wskazującymi beneficjentowi, że powinien zaznaczyć ten kwadrat są:

a) Dla przedsięwzięć z grupy I:

- decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, z której treści i uzasadnienia wynika, że organ, który ją wydał, nie stwierdził występowania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000,
- dodatkowo - poprzedzające tę decyzję uzgodnienie wojewody (i ewentualnie - dyrektora urzędu morskiego), wydawane w formie postanowienia na podstawie art. 48 ust. 2 pkt 1 i - ewentualnie - pkt 3 lit. a UPoś, z którego treści i uzasadnienia wynika, że wojewoda (dyrektor urzędu morskiego) nie stwierdził występowania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000,
- dodatkowo i pomocniczo - jeśli beneficjent wystąpił uprzednio na podstawie art. 49 ust. 1 UPoś o określenie zakresu raportu OOŚ - postanowienie organu wydającego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach o określeniu zakresu raportu OOŚ (wydane na podstawie art. 49 ust. 4 UPoś), z którego wynika, że organ ten nie stwierdził potrzeby specjalnego ujęcia czy wyodrębnienia w raporcie OOŚ kwestii oddziaływania na obszary Natura 2000,

b) Dla przedsięwzięć z grupy II:

- decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, z której treści i uzasadnienia wynika, że organ, który ją wydał nie stwierdził występowania negatywnego oddziaływania projektu na obszary Natura 2000,
- dodatkowo - jeśli organ wydający decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach, nie mając pewności czy dane przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszary Natura 2000, wystąpił do wojewody (dyrektora urzędu morskiego) o opinię wydawaną na podstawie art. 51 ust. 3 pkt 3 UPoś - odpowiednie postanowienie opiniujące wydane przez wojewodę (dyrektora urzędu morskiego), stwierdzające, iż w danym przypadku nie ma możliwości wystąpienia takiego oddziaływania albo, że nie występuje negatywny wpływ przedsięwzięcia na obszary Natura 2000,
- dodatkowo i pomocniczo - postanowienie organu wydającego decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dotyczące potrzeby sporządzenia i ewentualnego zakresu raportu OOŚ (wydane na podstawie art. 51 ust. 2 UPoś), które:
 - √ nakłada obowiązek sporządzenia raportu OOŚ, ale nie wskazuje na potrzebę specjalnego ujęcia czy wyodrębnienia w nim kwestii oddziaływania na obszary Natura 2000,
 - √ pozwala na odstąpienie od obowiązku sporządzenia raportu OOŚ wskazując, iż nie jest to potrzebne m.in. ze względu na brak podejrzenia o występowanie w danym przypadku znaczącego oddziaływania na obszary Natura 2000.

21. W przypadku zaznaczenia kwadratu „**Nie**” należy dołączyć:

- a) wypełnione przez właściwy organ „*Zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000*” stanowiące **załącznik Ib**. Organ ten powinien uzasadnić dlaczego jego zdaniem nie ma przesłanek, aby sądzić, że projekt będzie

znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000. Powinien on przy tym wskazać na wymienione w pkt 18 Instrukcji cechy przedsięwzięcia,

- b) dodatkowo, jeśli dla danego przedsięwzięcia i tak była przeprowadzana ocena oddziaływania na środowisko (ocena taka mogła być przeprowadzana ze względu na to, że projekt należy do I lub II grupy, czyli jest wymieniony w rozporządzeniu OOŚ, a nie ze względu na oddziaływanie na obszar Natura 2000):
- wymienione w pkt 20 Instrukcji dokumenty (wskazujące beneficjentowi, że należy zaznaczyć kwadrat „Nie”),
 - jeśli sporządzany był raport OOŚ - wyniki (streszczenie lub jego fragment) raportu OOŚ, który potwierdza brak negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 (każdy raport OOŚ powinien się bowiem odnosić do kwestii obszarów Natura 2000).

22 Uwaga: środków nazwanych kompensującymi nie należy określać w decyzji w przypadku, gdy stwierdza się, że przedsięwzięcie nie będzie miało negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Z konstrukcji przepisów wynika bowiem, że środki kompensujące wymagane są wtedy, gdy takie negatywne oddziaływanie istnieje, a więc ich określenie oznacza automatyczne przyznanie występowania negatywnego wpływu (ich zastosowanie jest jedną z przesłanek określonych w art. 6 ust. 4 dyrektywy Siedliskowej). W przypadku wykazania braku negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000 stosowane środki (jeśli takie są określone) zaleca się nazwać mitygującymi czy minimalizującymi.

A.5.

23. W warunkach polskich przepisów środkiem, o którym mowa w tym punkcie może być analiza porealizacyjna, o której mowa w art. 56 ust. 4 pkt 2 i ust. 5 UPoś.

W przypadku nałożenia obowiązku sporządzenia analizy porealizacyjnej, w polu tekstowym umieszczonym w formularzu należy opisać dotyczące jej szczegóły (jej zakres i termin przedstawienia) oraz wskazać, że obowiązek przeprowadzenia analizy nałożono w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Decyzja ta powinna bowiem zawierać w takim wypadku stosowne rozstrzygnięcia, a więc właśnie zakres i termin przedstawienia analizy oraz podane w uzasadnieniu informacje dotyczące potrzeby wykonania takiej analizy.

Jeżeli zastosowano inne środki w zakresie ochrony środowiska niż analiza porealizacyjna należy je w sposób zwięzły opisać.

A.6.

24. Należy wskazać procentowy udział środków przeznaczonych na zmniejszenie lub skompensowanie strat dla środowiska naturalnego oraz zwięzłe opisać jakie środki zaplanowano w ramach projektu z oszacowaniem ich kosztów.

A.7.

25. Należy zwięzłe opisać jak projekt ubiegający się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej będzie wpisywać się we wspólnotową politykę dotyczącą gospodarki wodnej, ściekowej lub odpadów stałych⁵⁸.

Dodatkowe uwagi

26. W przypadku, o którym mowa w pkt 85 Wytycznych, w załączniku Ia należy wypełnić jedynie:

⁵⁸ Pole tekstowe w pkt A.7. należy wypełnić tylko, gdy projekt dotyczy wymienionych sektorów.

- a) pkt A.3.1.1. – zaznaczyć kwadrat „Tak” bądź „Nie” w zależności czy uzyskano już pozwolenie na budowę;
- b) pkt A.3.1.2-A.3.1.4 – uzupełnić pola tekstowe w zależności od odpowiedzi udzielonej w lit. a;
- c) pkt A.3.1.5. – określić organ właściwy do wydania pozwolenia na budowę;
- d) pkt A.3.2.1. – zaznaczyć kwadrat trzeci „Żadnym z powyższych załączników”;
- e) pkt A.4.1. – zaznaczyć kwadrat „Nie”;
- f) pkt A.7. – uzupełnić pole tekstowe, o ile projekt dotyczy jednego z sektorów.

27. W przypadku, o którym mowa w pkt 86 Wytycznych, w załączniku Ia należy wypełnić jedynie:

- a) pkt A.3.1.1. – zaznaczyć kwadrat „Nie”;
- b) pkt A.3.2.1. – zaznaczyć kwadrat trzeci „Żadnym z powyższych załączników”.

Załącznik Ib - zaświadczenie organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000

28. Zgodnie z art. 32 ust. 3 UoP organem właściwym do wypełnienia Zaświadczenia jest wojewoda, wykonujący w tym wypadku swoje zadania przy pomocy wojewódzkiego konserwatora przyrody.

Wypełniając pole tekstowe umieszczone w Zaświadczeniu organ powinien wskazać, że dane przedsięwzięcie nie będzie miało negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 ze względu na:

- a) jego rodzaj i charakterystykę,
- b) usytuowanie, w tym odległość od obszarów Natura 2000 - zarówno już oficjalnie wyznaczonych czy przekazanych do Komisji Europejskiej przez stronę polską, jak i tych znajdujących się na liście przygotowanej przez organizacje ekologiczne (tzw. shadow list),
- c) rodzaj i skalę możliwego oddziaływania w kontekście celów, dla których zostały (lub mają zostać) utworzone obszary Natura 2000 (należy pamiętać, że oceny oddziaływania na dany obszar Natura 2000 dokonuje się w kontekście celów ochronnych, jakim ma służyć ten obszar).

Załącznik III - lista sprawdzająca poprawność wypełnienia formularza do wniosku o dofinansowanie w zakresie OOS

		Tak/ Nie	UWAGI
Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach lub równoważna			
1.1	Czy zaznaczono jeden z kwadratów w pkt A.3.1.1. Załącznika Ia?		
1.2	Jeżeli zaznaczono „TAK” - czy podano datę kiedy zezwolenie na inwestycję zostało wydane?		
1.3	Jeżeli zaznaczono „NIE” – czy podano	datę złożenia wniosku o wydanie zezwolenia na inwestycję?	
		datę, kiedy decyzja zostanie wydana?	
1.4	Czy wskazano organ właściwy, który wydał lub wyda zezwolenie na inwestycję?		
2. Zastosowanie Dyrektywy OOS			
2.1	Czy wskazano, że przedsięwzięcie zalicza się do kategorii określonej w:	Aneksie I Dyrektywy	
		Aneksie II Dyrektywy	
		Nie wchodzi w zakres Dyrektywy	
2.2	Czy prawidłowo dokonano klasyfikacji projektu? ⁵⁹		
3. Ocena wpływu na obszary sieci Natura 2000			
3.1	Czy prawidłowo zaznaczono jeden z kwadratów w pkt A.4.1. Załącznika Ia?		

⁵⁹ Wg wymogów Dyrektywy OOS

Przedsięwzięcia z Grupy I – lista sprawdzająca do dokumentacji dot. oceny oddziaływania na środowisko dołączonej do wniosku o dofinansowanie

		Tak/ Nie/Nie dotyczy	UWAGI
1.	Jeżeli w pkt A.3.1.1. Załącznika Ia zaznaczono „TAK”, czy załączono aktualną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach/pozwolenie na budowę ⁶⁰ wydaną przez właściwy organ ⁶¹ ?		
2.	Czy załączono streszczenie raportu OOS w języku niespecjalistycznym ⁶² ?		
3.	Czy załączono postanowienia dotyczące uzgodnienia decyzji	państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego?	
		ministra środowiska ⁶³ ?	
		marszałka województwa ⁶⁴ ?	
4.	Czy załączono wyniki konsultacji społecznych i uzgodnień z właściwymi organami ⁶⁵	Czy została przedstawiona w uzasadnieniu do decyzji/pozwolenia data podania informacji o złożeniu wniosku o wydanie decyzji/pozwolenia i raportu OOS (wraz ze streszczeniem) do publicznej wiadomości?	
		Czy zostały przedstawione w uzasadnieniu do decyzji/pozwolenia informacje odnośnie uwag i wniosków złożonych w związku z udziałem społeczeństwa?	

⁶⁰ Dotyczy sytuacji, gdy pozwolenie na budowę wydano przed 28 lipca 2005 r.

⁶¹ Decyzja powinna być podpisana przez osobę pełniącą funkcję organu (np. wójta) lub przez inną osobę działającą z upoważnienia organu (np. „z up. wójta”).

⁶² Należy sprawdzić czy z dostarczonej dokumentacji wynika, że załączone streszczenie podlegało konsultacjom społecznym

⁶³ Dotyczy tylko przedsięwzięć drogowych i kolejowych z grupy I

⁶⁴ Dotyczy wszystkich przedsięwzięć z grupy I poza drogowymi i kolejowymi.

⁶⁵ Właściwe informacje powinny być zawarte w uzasadnieniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach/pozwoleniu na budowę

		Czy został wskazany (w uzasadnieniu do decyzji/pozwolenia) sposób rozpatrzenia uwag i wniosków społeczeństwa oraz opinii właściwych organów?			
5.	Czy zostało załączone zaświadczenie odnośnie daty (chodzi o datę ukazania się informacji w publicznie dostępnym wykazie danych) podania do publicznej wiadomości informacji o wydanej decyzji/pozwoleniu? ⁶⁶				
6.	Czy Beneficjent występował z zapytaniem o zakres raportu OOS?				
	Jeżeli tak , czy załączono:	postanowienie ustalające zakres raportu OOS?			
		opinie właściwych organów co do ustalenia zakresu raportu OOS	państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego?		
			ministra środowiska ⁶⁷ ?		
		marszałka województwa ⁶⁸ ?			
7.	Czy projekt może mieć znaczące oddziaływanie transgraniczne ?				
	Jeżeli tak :	Czy załączono postanowienie właściwego organu o przeprowadzeniu postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko?			
		Czy w uzasadnieniu decyzji/pozwolenia zostały zawarte informacje o uwagach i wnioskach złożonych przez drugie państwo ⁶⁹ biorące udział w postępowaniu?			
Czy załączono dokument potwierdzający, że decyzja/pozwolenie zostało przekazane do wiadomości państwa członkowskiego biorącego udział w postępowaniu?					
8.	Ocena wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000				
8.1	Jeżeli w pkt	Czy załączono wypełniony załącznik Ib?			

⁶⁶ Poprzez umieszczenie w publicznie dostępnym wykazie danych oraz na stronie internetowej organu, jeżeli ją posiada.

⁶⁷ Dotyczy przedsięwzięć drogowych i kolejowych z grupy I.

⁶⁸ Dotyczy wszystkich przedsięwzięć grupy I za wyjątkiem drogowych i kolejowych.

⁶⁹ Zasady prowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym obowiązują państwa, które podpisały i ratyfikowały Konwencję z Espoo z dnia 25.02.1991 o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Dz. U. z 1999 r., nr 96, poz. 1110).

	4.1. Załącznika la zaznaczono, że nie :	Czy załączono mapę lokalizacji projektu na tle obszarów chronionych, w tym sieci Natura 2000 w skali 1:100 000 albo w innej dostępnej skali?		
8.2	Jeżeli w pkt A. 4.1 Załącznika la zaznaczono, że tak :	Czy w uzasadnieniu decyzji/pozwolenia zostało wskazane, że zostały spełnione <u>łącznie</u> ⁷⁰ następujące przesłanki: 1. dla projektu nie ma rozwiązań alternatywnych oraz 2. za realizacją projektu przemawiają konieczne wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym oraz 3. dla projektu wskazano działania łagodzące skutki negatywnego wpływu projektu na obszar sieci Natura 2000 oraz czy przewidziano kompensację przyrodniczą?		
8.3		Jeżeli z załączonej dokumentacji wynika, że na obszarze sieci Natura 2000 występuje siedlisko przyrodnicze i/lub gatunek o znaczeniu priorytetowym ⁷¹ , czy w uzasadnieniu decyzji/pozwolenia jest wskazane, że zostały spełnione wszystkie przesłanki wskazane w pkt 8.2 powyżej oraz że projekt jest realizowany w jednym z celów dotyczących: 1. ochrony zdrowia lub życia ludzi, 2. zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, 3. uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego 4. wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego (wówczas, czy załączono opinię KE)?		

⁷⁰ Jeżeli brak jest odniesienia do jednej z przesłanek należy zaznaczyć „NIE”

⁷¹ Siedliska przyrodnicze oraz gatunki o priorytetowym znaczeniu występujące na terenie Polski są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. nr 94, poz. 795).

Przedsięwzięcia z Grupy II – lista sprawdzająca do dokumentacji dot. oceny oddziaływania na środowisko dołączonej do wniosku o dofinansowanie

Pytanie		Tak/ Nie/Nie dotyczy	UWAGI
1.	Jeżeli w pkt A.3.1.1. Załącznika Ia zaznaczono „TAK”, czy załączono aktualną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach/pozwolenie na budowę ⁷² wydaną przez właściwy organ ⁷³ ?		
2.	Czy załączono postanowienie nakładające obowiązek sporządzenia raportu OOS i określające jego zakres albo		
	stwierdzające brak obowiązku sporządzenia raportu OOS		
3.	W przypadku gdy właściwy organ postanowił o konieczności sporządzenia raportu OOS, czy załączono streszczenie raportu OOS w języku niespecjalistycznym ⁷⁴		
4.	W przypadku gdy właściwy organ postanowił o konieczności sporządzenia raportu OOS, czy organ zasięgnął opinii (informacja o zasięgnięciu opinii powinna być zawarta w uzasadnieniu do postanowienia):	państwowego powiatowego inspektora sanitarnego?	
		Starosty?	
		lub wojewody, kiedy przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000?	
5.	Czy załączono postanowienia dot. uzgodnienia decyzji	państwowego powiatowego inspektora sanitarnego?	
		starosty ⁷⁵ ?	
		lub wojewody, w przypadku kiedy przedsięwzięcie może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000?	

⁷² Dotyczy sytuacji, gdy pozwolenie na budowę wydano przed 28 lipca 2005 r.

⁷³ Decyzja powinna być podpisana przez osobę pełniącą funkcję organu (np. wójta) lub przez inną osobę działającą z upoważnienia organu (np. „z up. wójta”).

⁷⁴ Należy sprawdzić czy z dostarczonej dokumentacji wynika, że załączone streszczenie podlegało konsultacjom społecznym

⁷⁵ Nie dotyczy miast na prawach powiatu gdzie organem właściwym do wydania decyzji jest prezydent miasta, który w takim przypadku nie występuje o uzgodnienie do starosty.

6.	Czy załączono wyniki konsultacji społecznych i uzgodnień z właściwymi organami ⁷⁶ ?	Czy przedstawiono w uzasadnieniu decyzji/pozwolenia datę podania wniosku o wydanie decyzji/pozwolenia i raportu OOS (wraz ze streszczeniem) do publicznej wiadomości?		
		Czy zostały przedstawione w uzasadnieniu do decyzji/pozwolenia informacje odnośnie uwag i wniosków złożonych w związku z udziałem społeczeństwa?		
		Czy został wskazany (w uzasadnieniu do decyzji/pozwolenia) sposób rozpatrzenia uwag i wniosków społeczeństwa oraz opinii właściwych organów?		
7.	Czy zostało załączone zaświadczenie odnośnie daty (chodzi o datę ukazania się informacji w publicznie dostępnym wykazie danych) podania do publicznej wiadomości informacji o wydanej decyzji/pozwoleniu? ⁷⁷			
8.	Czy projekt może mieć znaczące oddziaływanie transgraniczne ?			
	Jeżeli tak :	Czy załączono postanowienie właściwego organu o przeprowadzeniu postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko?		
		Czy w uzasadnieniu decyzji/pozwoleniu zostały zawarte informacje o uwagach i wnioskach złożonych przez drugie państwo ⁷⁸ biorące udział w postępowaniu?		
	Czy załączono dokument potwierdzający, że decyzja/pozwoleniu uwarunkowaniach została przekazana do wiadomości państwa członkowskiego biorącego udział w postępowaniu?			
9.	Ocena wpływu przedsięwzięcia na obszary Natura 2000			

⁷⁶ Właściwe informacje muszą być zawarte w uzasadnieniu decyzji środowiskowej (zaświadczenie jest dokumentem dodatkowym).

⁷⁷ Poprzez umieszczenie w publicznie dostępnym wykazie danych oraz na stronie internetowej organu, jeżeli ją posiada.

⁷⁸ Zasady prowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym obowiązują państwa, które podpisały i ratyfikowały Konwencję z Espoo z dnia 25.02.1991 o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Dz. U. z 1999 r., nr 96, poz. 1110),

9.1	Jeżeli w pkt. A.4.1 Załącznika Ia zaznaczono, że nie :	Czy załączono wypełniony załącznik Ib?		
		Czy załączono mapę lokalizacji przedsięwzięcia na tle obszarów chronionych, w tym sieci Natura 2000 w skali 1:100 000 albo w innej dostępnej skali?		
9.2	Jeżeli w pkt. A.4.1 Załącznika Ia zaznaczono, że tak :	Czy w uzasadnieniu decyzji/pozwolenia jest wskazane, że zostały spełnione <u>łącznie</u> ⁷⁹ następujące przesłanki: 1. dla przedsięwzięcia nie ma rozwiązań alternatywnych oraz 2. za jego realizacją przemawiają wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym lub gospodarczym oraz 3. dla projektu wskazano działania łagodzące skutki negatywnego wpływu projektu na obszar(y) sieci Natura 2000 oraz czy przewidziano kompensację przyrodniczą?		
		Jeżeli z załączonej dokumentacji wynika, że na obszarze sieci Natura 2000 występuje siedlisko przyrodnicze i/lub gatunek o znaczeniu priorytetowym ⁸⁰ , czy w uzasadnieniu decyzji/pozwolenia jest wskazane, że zostały spełnione wszystkie przesłanki wskazane w pkt 9.2 powyżej oraz że projekt jest realizowane w jednym z celów dotyczących: 1. ochrony zdrowia lub życia ludzi, 2. zapewnienia bezpieczeństwa publicznego, 3. uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego 4. wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego (wówczas, czy załączono opinię KE?)		

⁷⁹ Jeżeli brak jest odniesienia do jednej z przesłanek należy zaznaczyć „NIE”.

⁸⁰ Siedliska przyrodnicze oraz gatunki o priorytetowym znaczeniu występujące na terenie Polski są określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. w sprawie typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 (Dz. U. nr 94, poz. 795).